

Posamezna šte. K 1-60
Ob nedeljah K 2-

TABOR* izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri
da umom naslednjega dne ter stane
mesečno po št. 20.-, za ino-
rematstvo K 40.-, dostavljen na dom
K 22.-, prejemani v upravi K 20.-
Inserati po dogovoru.
Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

POŠTINA PAVŠALIRANA

BOR

Posamezna šte. K 1-60
Ob nedeljah K 2-

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. ŠHS poštno okrajno
šte. 11.781.
Na naročila brez denarja se ne
odira. — Rokopisi se ne vrstajo.

Leto: III.

Maribor, nedelja 5. februarja 1922.

Številka: 29.

Govor ministra n. r. dr. Kukovca v Središču

Vsled velike važnosti prinašamo
govor ministra n. r. dr. Kukovca,
ki ga je imel 2. t. m. v Središču v
celoti. Op. ur.

2. mojim današnjim središkim sho-
dom se mi zdi potrebno pred slovensko
javnost stopiti z odločno voljo, da se kar
najprej dokonča, naj že bude s katerim-
koli izidom, sedanja kriza slovenske na-
rodnonapredne politike, vsaj kolikor za-
dane moje volilno okrožje. Po mojem
mnenju lahko utemeljim, da ta korak
storim baš v Središču, ker je Središče
še ponovno v zgodovini zadnjih deset-
letij pokazalo, da ima pogum, narodno-
napredno vprašanje razumeti in prina-
šati v sporih jasne odločitve. Ko sem jaz
tu kandidiral prvič pred meseca maja leta
1909., torej skoro pred 13. leti v štajer-
deželni zbor, dobil sem nasproti klerikal-
cem po nešteti borbi, ki mi je večno v
hvaležnem spominu, vseh 142 glasov, ki
jih je imela občina sploh oddati, ter je
od tedaj naprej kmečkotrska občina
Središče prednjačila v tem volilnem o-
krožju kot zavedna narodna in napredna
občina. S polno pravico pričakujem, da
prihitem v isti zadevi lahko v istem Sre-
dišču borbo tudi danes. Na dve strani
borba in njen cilj ne more biti v dvomu,
namreč proti klerikalizmu in socialni
demokraciji; nejasnost pa treba odstra-
niti glede razmerja med demokratično in
samostojno kmetijsko oziroma zemlja-
radniško stranko in med narodnosoci-
jalno stranko. Klerikalizem je svoje po-
stopanje v zadnjih petih letih ponovno
izpreminjal in je speljal nas narodnega-
izpreminjal in je speljal nas narodnega-
predne politike tudi ponovno na led, da
smo mu dali priliko, da se je zopet utrdi-
dil. Iz splošnih narodnih obzirov smo
pred prevratom in po prevratu sklepali
pogosto celo premirje s to stranko ter
tvorili z njihovimi voditelji skupne
vlade v Ljubljani in v Beogradu. Odgo-
varjalo je to javnemu mnenju, ktero
je tako postopanje odobrilo ali celo zahtevalo.
Vendar skušnja kaže, kako je
bilo to napačno, kajti to je vzdežalo kler-
ikalce še pred letom dni v odločilni
borbi v ustavotvorno skupščini pri to-
liki moči, da so sicer zgubili v Sloveniji
in tudi v mariborskem volilnem okrožju
absolutno večino, a dobili vendar še iz-
med 21 poslanskih mest 8 istih. Vsled te-
žavne delavnosti in sposobnosti vod-
stva samostojne kmetijske stranke se je
to razmerje pri občinskih volitvah lani-
sko leto nasproti narodnonapredni struji
v korist klerikalne stranke še znatno po-
slabšalo, ker samostojni kmetje v eni
tretjini občin mariborskega okraja niti
svojih kandidatov, tako da so padle vse
te občine brez boja v klerikalne roke in
še nam je pred 14 dnevi v skupščini srb-
ski radikalni patron naših klerikalcev
Stojan Protič mogel rogati, da Slovence
predstavlja kot pleme edinole klerikalna
stranka. To je naravnost obupna slika,
ki z bengalično lučjo razsvetljuje polo-
žaj nasproti klerikalni stranki zlasti v
mariborskem volilnem okrožju. Rudečica
šramu mora obdati vsakega naprednega
kmečkega in mestnega človeka, ko to
čuje in se vpraša, kaj smo doživeli v na-
ši Jugoslaviji po lastni brezbriznosti.
Če pustimo naše razmere nerazčiščene,
tako da bodo vodje samostojne kmetij-
ske stranke zabranjevali demokratskim
politikom narodnonapredno delo na de-
želi s plitvo kmečko frazo, dočim sami
niti kandidatskih list ne postavijo proti
klerikalcem, potem se moramo vprašati
ali ni odbila ura vsakemu napredku teh
krajev. Potem se moramo tudi vprašati,
kdo ima pogum zagovarjati tako mrtvi-
lo nasproti klerikalcem. Kakšen je pa

Karel Habsburg še vedno madžarski kralj.

Zborovanje Friedrichove stranke. — Zanimiv govor grofa
Julija Andraszyja.

DKU Budimpešta, 3. febr. Danes je imela svoje prvo zborovanje
novou organizirana Friedrichova stran-
ka, ki se sedaj naziva »krščansko-na-
cionalna stranka poljedelcev in mešča-
nov«, kateri so se priključili tudi grof
Julij Andraszy, Stefan Rakowsky in
njuni pristaši. Novi vodja stranke, grof
Julij Andraszy je izjavil, da stranka
ne bo spremenila temeljnih principov,
ter ostane še nadalje na nacionalnih in
krščanskih temeljih. S tem, da se na-
ziva stranka poljedelcev in ne stranka
malih kmetov, hoče pokazati, da je za-
stopnica vseh agrarnih slojev in ne
samo enega izrazitega razreda. Glede
državnopravnega programa stranke
je izjavil grof Andraszy, da noče stran-
ka sploh ničesar vedeti o separaciji s
prosto volitvijo kralja ter je mnenja,
da so mirni ekzistenčni interesi države
identični z interesi kronanega, zakoni-
tega kralja. »Mi hočemo«, je izjavil go-

vornik, »spraviti kralja nazaj, toda
še potem, ko bo to dopuščal razvoj
evropskega položaja. Če bo naš pro-
gram pri volitvah zmagal, potem pre-
vzamemo jamstvo, da ne bo več nobe-
nega puča. Jamčimo tudi za to, da bo
v tem slučaju počakal madžarski kralj
na ugodnejši čas; do tedaj pa mu bomo
pripravljali tla. Nevarnost puča bi na-
stala le tedaj, če bi kralj uvidel, da se
njegove pravice eskomatirajo.« Grof
Andraszy je na to v podrobnem izvaja-
nju razložil, da je volitev kralja nemo-
goča, ker bi v tem slučaju imeli dva
kronana kralja, kar bi že samoposebi
dovedlo do strahovitih spopadov. Kon-
čno pa je izjavil, da je oseba dosedan-
ega kralja, ki je obenem zakoniti kralj
Madžarske in vseh od Madžarske od-
cepljenih pokrajin in ki ni podpisal
trianonske mirovne pogodbe, najboljše
jamstvo za integriteto države.

Interpelacijska seja skupščine.

TIP Beograd, 4. febr. Včerajšnja
seja narodne skupščine je pričela ob
17. uri. Prisotna je bila večina poslan-
cev in ministrov. Pašića ni bilo, ker je
še bolan. Zemljoradniški Lazić je stavil
na predsednika vprašanje, kaj je z
odborom za molbe in žalbe, oziroma
kaj je s prošnjami in pritožbami, ki
so prispеле zbornici iz naroda. Pred-
sednik mu je pojasnil vzroke, zakaj po-
ročilo še ni bilo predloženo zbornici. —
Nato se je prešlo na interpelacije. Na
Deržičevo interpelacijo prometni mi-
nister ni odgovoril, ker Deržič ni bil
navzoč. Radi tega je prišla na vrsto in-
terpelacija Črnogorec Piletića radi za-
postavljanja črnogorskih častnikov pri
napredovanju. Vojni minister je po-
jasnjeval red pri napredovanjih; z
njegovim odgovorom pa se interpelant
ni zadovoljil. Vsled tega se je na vse-
stranski predlog sklenilo izbrati poseb-
no komisijo, ki bo preiskala častniška
napredovanja. Tej je sledila interpela-
cija zemljoradnika Lazića glede prod-

je nemške reparacijske živine. Na in-
terpelacijo je odgovoril poljedelski mi-
nister Pučelj, ki je statistično obraz-
ložil pravilnost postopanja. Ob priliki
te interpelacije je prišlo med Momčilom
Ivanićem in zemljoradnikom Beninom
do ostrih prerekanj, pri katerih bi se
bila kmalu stopla, da ju niso drugi
pomirili. Predsednik Ribar je moral se-
jo prekiniti za 5 minut. Po zopetni o-
tvoritvi je Lazić nadaljeval svoj govor.
Ob koncu je prešla zbornica na glas-
vanje o Lazićevi interpelaciji. Predlog
poslanca Kristana, naj se sestavi po-
sebna komisija, ki naj preišče zadevo,
je propadel, sprejet pa je bil Mrmoljev
predlog, da se preide preko tega na
dnevni red. Seja se je zaključila ob 20.
uri. Prihodnja se vrši 16. febr.

TIP Beograd, 4. febr. Kakor se
upa, se bo doseglo z muslimani spora-
zum, tako da bodo ostali v vladi. Zem-
ljoradniki so z ozirom na včerajšnjo se-
jo sklenili, da ne bodo podpirali vlade.

Pliberški Nemci proti koroškim Slovencem.

DKU Celovec, 3. febr. Deputacija
pliberškega prebivalstva, sestojča iz
več sto oseb, je danes naznila deželni
vladi želje obmejnega prebivalstva.
Med drugim protestira proti temu, da
bi razmejitevna komisija pridela nak-
nadno še kakšen del koroškega prebi-
valstva Jugoslaviji. Češ, da je prebiva-
stvo ob plebiscitu jasno pokazalo svojo
voljo. Posebno protestirajo proti delo-
vanju jugoslov. agitatorjev v obmejnih

krajih, ki ogrožajo mir in slogo med
prebivalstvom. Deželni glavar Gröger
in njegov namestnik Schumy sta Plib-
erčane pomirila in jim zagotovila, da
se bo v mejah obstoječih pogodb us-
streglo željam pliberškega prebiva-
lstva. (Ta protest je v zvezi z akcijo
Čehov za vzajemni nastop vseh slovan-
skih manjšin v Avstriji. Razumemo, da
te pliberške nemčurje bolj. Se bo bole-
lo! Op. ured.).

Občni zbor JDS v Rogški Slatini.

Rogaška Slatina, 4. febr. Sinoči se
je vršil tu sijajno obiskan občni zbor
krajevne organizacije demokratske
stranke, na katerem je govoril tudi na-
rodni poslanec in minister n. r. dr. Ve-
koslav Kukovec. Po njegovem poročilu
so bile sprejete razne resolucije, med
njimi tudi središka. Zborovalci so
izrekli demokratski stranki in ministru
Kukovcu popolno zaupanje.

Železniška stavka v Nemčiji.

DKU Berlin, 3. febr. Kakor po-
ročajo s pristojne strani, se je danes po-
možno osobe pomnožilo. Kolodvori in
druge železniške zgradbe, ki so jih za-
sedli stavkajoči, so zopet izpraznjeni.

DKU Berlin, 3. febr. Po poročilih
časopisja stavka v Berlinu 50.000, v
vseh državah pa 200.000 železničarjev.

Volitve vapeža.

DKU Rim, 3. febr. Volitve, ki so se
vršile dopoldan in popoldan v konkla-
vu, še niso dovedle do rezultata. Govor-
ji se, da je kardinal Marini v konkla-
vu zbolel.

Francosko posojilo Avstriji.

DKU Pariz, 3. febr. Kakor se do-
znava iz dobro poučene strani, predlaga
včerajšnji zakonski načrt pooblastilo
vlade, da dovoli Avstriji 53 milijonov
frankov kot državni kredit v obliki
garancije za kredit, ki ji ga naj dajo
banke.

Volitve v moskovski sovjet.

DKU Moskva, 2. febr. V moskov-
ski sovjet je bilo dosedaj izvoljeno 932
komunistov, 110 nestrankarjev in 1
menjševilec.

ta klerikalizem danes in kam nas pelje,
dokazala je baš zadnje dni razprava v
narodni skupščini. Nastopanje klerikal-
nih govornikov Hohnjeca in Šušnika je
izzvalo burjo nevolje srbskih strank in
neki list »Balkan« je z debelimi črkami
tiskal, da treba Slovence vsled take po-
litike odrezati od skupnosti z narodom
in prepustiti njih usodi, klerikalce pa
linčati.

To razpoloženje odgovarja tudi sta-
lišču merodajnih politikov. Jaz se temu
klicu po potrebi linčanja klerikalcev ne
bom pridružil, pač pa ključem vsem na-
rodnim naprednim Slovencem ob tej pri-
ložnosti, naj izprašajo svojo vest, ali je
še dopustno, ali je še odgovorno, ako še
vsi naprednjaki ne sporazumemo, da
odklonimo, dejanski in z vzorno organ-
zacijo ta klerikalizem!

Po mojem mnenju ne more biti nika-
kega dvoma, da je tudi v socialni demo-
kraciji v Sloveniji in zlasti v maribor-
skem okrožju nastal narodnemu napred-
ku nevaren nasprotnik, proti kateremu
treba tesne organizacije vseh naprednih
činiteljev, ki so za produktivno ustvar-
jajoče delo v našem gospodarstvu. So-
cjalni demokraciji dati prosto pot, po-
meni mirno gledati, da hira naše gospo-
darstvo, dokler ne bomo najsiromaš-
nejša pokrajina. Kakor je razumljivo,
da se delavstvo organizira in se bori za
zboljšanje dohodkov, tako je tudi jasno,
da voditeljem socialne demokracije ni
do tega, da se zasigura tudi produktivni
možnost obstanka, in tega obstanka ne
bode, če se produktivni napredni sloji
sami ne bodo zavarovali s tem, da se
organizirajo in dobio politično moč v
svoje roke. Slovenske vlade so v tem ozi-
ru že mnogo grešile, a grešili so s svojo
razcepljenostjo tudi napredni gospodar-
ski sloji sami. Glede ene izmed najvaž-
nejših panog v našem gospodarskem
razvoju, glede naše nabujne obrti, se
voditelji socialne demokracije odkrito
izjavljajo, da jo treba pustiti propasti,
ker ni življenja sposobna. Taki nazori so
za našo dobo in naše kraje starokopitni
in odločno napačni in jaz mislim, da je
le v napredku naše male obrti iskati tu-
di temelj industrijalizaciji, ki je predpo-
goj blagostanja naših krajev. Kako se
bodo pa napredni produktivni sloji za-
varovali proti socialnodemokratski
stranki, ki je po zadnjih volitvah druga
najmočnejša stranka v mariborskem o-
krožju, če bomo napredni činitelji brez
skupnega delovnega načrta roke križem
držali, da ugonobi socialna demokracija
ločeno korakajoče kmečke in obrtniške
čete! Slep mora biti, komur ni jasno, da
slovenski napredni krogi morajo v le-
galnem boju s sicer naravnimi zahteva-
mi socialnodemokratske stranke stati
na vrhuncu organiziranosti in delavno-
sti, če nočemo posvetiti propasti napre-
dek produkcije in stemi tudi narodni na-
predek prebivalstva.

Po tem uvodu sem pa žalibog prisi-
ljen pred sodni stol narodnonapredne
javnosti postaviti vodstvo samostojne
kmetijske stranke z vrečo željo, da bo de-
bistri razum našega kmečkega ljudstva
kmalu izprevidel jedro stvari in s svojo
odločno rešil vprašanje, ki se doslej mir-
nim potom na veliko škodo napredne
stvari ni dalo rešiti. Jaz kot najstarejši
napredni aktivni politik tega okraja ču-
tim moralno odgovornost, da pravočasno
javno otvorim doslej iz taktičnih obzirov
prikrivano krizo napredne stvari, v ka-
teri vodstvo samostojne kmetijske stran-
ke tira ta okraj s svojo pasivnostjo in
ekskluzivnostjo v prepad. Očitati se mi
ne more, zakaj se to zgodi javno, kajti
ponovni moji in mojega prijatelja dr.
Žerjave tozadevni poskusi stvar v čajem
krogu urediti bili so doslej iz druge stra-
ni zavrnjeni ali zanemarjeni. Akoravno
mi je n. pr. kmečki poslanec Mermolić

še pred malo tedni priznal, da je moj načrt sprejemljiv, povedal je drugi kmečki poslanec Drofenik, da načelnik stranke Pucelj mojega njemu že pred pol letom stavljenega predloga, naj kot številno močnejša skupina predlaga, kateri koli način naše konsolidacije, svojemu klubu sploh še priobčil ni. Poslanec Dobniku sploh manjka kaka podjetnost, a poslanec Urek že k večjemu podjeten v kaki javni osornosti nasproti demokratiški stranki in v tem, da javno taji, da so žrtvovali naprednjaki stotisoče za kmečko organizacijo. Mesto da bi iskali stika in sloge vseh naprednih delavcev, ki nas je tako malo, dela vodstvo samostojne stranke čisto brezglavo politiko, da razburja duhove n. pr. s protesti zoper deljivost štajerskega ozemlja. Že po nemškem izviru neokusna iznajdba, je nedopustna za poslance one stranke, ki ima v vladi svojega vodjo, kateri je solidarno z ostalimi člani vlade predložil skupščini predlog, ki iz državopolitične potrebe zapuša stare geografske meje avstrijskega pokrajinstva. Razdelitev države in tudi Slovenije v dve veliki županiji, mariborsko in ljubljansko, boče v dobrih časih, če gre vse v redu, dovršena stvar in je napredek kmečkega ljudstva za dolga desetletja odvisen od tega, ali bomo naprednjaki, ali ama kmetije ali nismo; zalozili vse svoje sile, da klerikalne in osemstoletno delovanje teh sameuprav, ki pomenijo smrt slovenske klerikalne stranke kot enote. Ves svet ve, da smo demokrati vsa tri leta stali v najhujši borbi za tako decentralizacijo uprave in za samoupravo. Trdno se nadejamo, da smo mi demokrati našemu kmetu s tem izbojevali parlament, kjer se bode govorilo z uspehom in brez politike o praktičnem domačem in županijskem gospodarstvu, mi edini imamo v svojih vrstah tudi dovolj upravno in organizatorno izvežbanih naprednih mož, s katerimi se bode to dalo sodelovanjem ljudstva srečno izpeljati. Če se pa razmerje med nami in samostojno kmetijsko stranko takoj ne razčisti, doživeli bomo zopet nekretnost vodstva samostojne kmetijske stranke, ki bode sposobne demokrate odpravila sama še pa kandidatski list za veliko-županijske in okrajne volitve predložiti ne bode. Take ulegemo v nekaterih okrajih dobili klerikalne, v drugih socialistične, v tretjih pa nemške skupščine. Češar bi ne bilo treba, če nekompromitirani Urek in Drofenik o tej stvari poprej govorijo z načelnikom kompromitirane demokratiške stranke in se razvijajo potrebna delavnost. Jaz pa že danes vem, da pred dokončanim zopetnim porazom teh gospodov tudi glede samoupravne organizacije ne dobim odgovora, če jih ne bodem k temu z javnim nastopom nagnal. V današnji demokratični dobi je izključeno, da bi kaka stranka mogla trajno držati svojo častihlepno pest nad množicami in jim iz komoditete zapirati oči pred spoznanjem resnice. Jaz in moj pri-

jatelj dr. Žrjav sva hotela čuvati slogo narodnonaprednih krogov predlansko leto pred volitvami v narodno skupščino. Kmečkemu našemu sloju hotela sva prineesti vsako mogočo osebnostno žrtvo, tako da bo svet stmel, ko se bodo čule podrobnosti. Da bi napredna kmečka misel zmaga, prepustila sva po sklenjenem dogovoru s kmetijsko stranko, ki je zapisan in se lahko objavi, vsa kandidatska mesta v ljubljanskem in mariborskem volilnem okrožju samostojni kmetijski stranki, a pismeno je bilo dogovorjeno za demokrate le to, da bode eden naš kandidat izmed vodilnih politikov na vsaki inteligenčni listi. Pod tem predpogojem smo dali demokrati svoje dobre kmečke krajevne organizacije z navodili v tem smislu za volilno agitacijo na razpolago kmetijski stranki. Uskok samostojne kmetijske stranke dr. Novačan sedaj brez potrebe očita vodstvu samostojne stranke, da ni odklonilo niti lepega prispevka demokratov v golovem denarju za tisk in agitacijo. Vendar vodstvo kmetijske stranke ni imelo moralne moči v sebi, da bi bilo priporilo dani pogoji tudi veljavo in odobrenje zaupnikov, tako da smo mi, ki smo samostojni stranki k uspehu pomagali z vsemi sredstvi v dobri veri in zvesti dani besedi, bili tik pred volitvijo postavljeni pred položaj, da se za svoje mandate borimo brez svojega štaba, ki so si ga pod drugimi pogoji samostojni od nas izposodili. Mi smo prešli tudi preko tega, ker smo se veselili, da je vsaj klerikalni večini za trenutek odklenalo. Moramo pa na nevezdržnost takšne morale naš kmečki narod opozoriti za prihodnost vsaj danes, ko slovenski demokrati s skrbjo gledajo, kako brezbriznost vodstva samostojne stranke po porazu v kmečkih občinah tira k porazu v organizaciji velikih županij in okrajev. Jasno je, da je to delo še mnogo težje in razpoloženje množice za plitvo frazo danes mnogo manjše. To delo zahteva mnogo duševne sposobnosti in prakse, ki ne pride sama od sebi, če je kdo kmečkim poslancom izvoljen. Brez napora skrajnih sil vseh naprednih činiteljev okrožja smo v veliki nevarnosti, da se izgubijo vsi uspehi tako sijajno narasle kmečke sameuprave in narodnega prepričanja naprednih krogov. Mi moramo sicer gledati, da sedi v Beogradu v klubu samostojnih kmetov poslanec Popadič, katerega so zaradi umazanij afer izključile po vrsti razne srbske stranke iz svoje sredine. Naš poziv na izpopolnitev organizac. naprednih sil Slovenije odklanjajo. Mi, ki imamo v svoji sredi poleg slabotnih ljudi mnogo sposobnih, rodoljubnih, strokovno praktičnih, doživljamo ponižujoče obnašanje vodstva samostojne kmetijske stranke, ki našo pomoč odklanja. Dr. Novačan, ki v »Naši vasi« brez potrebe troši svojo energijo v boju ene vrste kmetov zoper drugo vrsto, samo povečuje to splošno zmešnjavo in zato jaz moram odločno klicati vso to gospodo pred sodni stol

slovenske poštene kmečke javnosti, predno je prepozno za narod in napredek.

Razume se samo ob sebi, da mora biti slovenska napredna politika tudi v naprej v prvi vrsti kmečka politika. Tudi vodstvo te politike naj ostane kmečko. Izvoljenih kmečkih poslancev nikdo ne namerava omejevati v njihovem kmečkem delu. Če je kaj treba spremeniti na smeri naše politike, zgodi se naj prej v poglabitvi dela v splošno gospodarski smeri. Naše razmere niso agrarne v tem smislu, kakor v rodovitnih krajih države. Pri nas ima delo večji delež nego zemlja. Kmečka delavnost je pri nas do polovice obrtniška. Zato pri nas ne more biti govora o čisti kmečki gospodarski politiki, ampak se mi zdi pravilneje govoriti o kmečkoobrnitiškem značaju vsega našega gospodarstva. Vsaka stranka, ki hoče kaj veljati, mora se naslanjati na pomoč izven domače pokrajine, a gospodarska politika mora odgovarjati posebnim krajevnim razmeram. Tudi nepridobitni napredni krogi, uradništvo in trgovstvo, mora priznati naši politiki prvenstveno kmečkoobrnitiški značaj in ga podpirati, kar bode posredno tudi drugim koristno.

Rekel bi, da se mi zdi jednako važno, da se v interesu našega narodnega napredka pred zdravo sodbo naroda prečisti tudi vprašanje atomiziranja naše napredne družbe v obliki narodnega socializma. Primoreci, ki so nam prinesli v naše kraje svojo delavnost in treznost, bili bi nam lahko prihranili slabo skušnjo s to cvetko ne v vsakem oziru na višini stoječe tržaške ulice. Mogli bi bili imeti toliko taktika, če jim v ostalem pridemo v njihovi nesreči po možnosti nasproti, da ne bodo nasilni proti nam s svojo politično posebnostjo, ki se tu nikdar ne bode prav živela, ki je pa narodni napredni element z neko posebno slastjo oškodovana, kjer je mogla. Celotno v narodnopolitični taktiki so se smatrali bolj poklicane nego domačini, ki bi jim mogli pripisovati, da dušo takajšnjega ljudstva in njega potrebe bolj poznajo. Izvrševati po svojih eksaltiranih metodah poleg priznane oblasti še oblast nlice, pikati narodno tuji element z iglicami, a pustiti, da se tuji vpliv razpase na veliko, kjer mala sredstva nič ne izdajo, povsod sumničiti in gojiti nasproti domačim voditeljem politiko nekega činstva in pobijanja korupcije, prezreti pa hrupa v svojem očesu, to je prilična slika narodnega socializma pri nas v zadnjih treh letih. Ali se jim zdi res nemogoče v skupni fronti z ostalimi narodnonaprednimi činitelji pozitivno delati rajši nego delati z destruktivno socialno demokracijo in klerikalstvom, ki se zdi večini narodne skupščine vredno linčanja? Moja beseda tudi nasproti voditeljem te stranke ne računa na uvidevnost, zato preostaja tudi poziv na zdravo ljudsko sodbo, pred katero svojo pritožbo iznesemo, ki pa naj tudi merodajno odloči, kaj je narodu koristno, kaj

škodljivo. Tudi v tej smeri velja ono, kar smo rekli o samostojni kmetijski stranki, da so vsi narodni delavci dobro došli za vse je hvaležnih ulog dovolj, toda se ne ponuja javnosti prizor onega najljubše skupne fronte proti narodnonaprednim škodljivcem.

Ako me vprašate, po kateri poti dosežemo potrebno slogo narodnonaprednih sil, odgovorjam odkrito, da sem skrajno izgubil nado, da bi peljala k cilju pogajanj med vodstvi, ker se je to prevečkrat brez uspeha poskušilo in danes težko dožene, katere materijalne in druge obveze ali ambicije omejujejo voditeljem proti njih boljše pripravljeno ne dopuščajo sprave z nami. Morebiten more biti po mojem mnenju pritisk javnega mnenja na čut odgovornosti. Javnosti se mora prepustiti, svoje voditelje prisili k upoštevanju edino narodnega interesa ali jini obratno in išče izvršitev naprednega programa po drugi poti. Jaz skozi polno leto napornega dela na upravi državnega sem mogel priti dovolj v dotiko s svojimi volilnim okrožjem, da bi zasnoval temeljito protioorganizacijo proti takemu šenju napredne sile in smatram sedanj trenutek kot skrajni čas, da se ljudstvo opozori na nemogočnost delati na volilnih narodnih in gospodarskih nalogah v takem stanju desorganizacije množice. Poskus storiti sem bil dolžen svoji vesti in svojemu demokratičnemu prepričanju. Moja sodba, ki noče biti merodajna, ta, da bi delo navedenih treh narodnih naprednih skupin v narodni skupščini izdalo desetkrat toliko nego doslej, ko se nam že smejejo, ker se ob vsaki zadevi oglasi 5 skupin v imenu Slovencev, vsaka z drugim stališčem, ko vsi ne stojimo po številu niti desetinke v zbornici. Hvali in muslimani se sicer separirajo, vsaj svet ve, kaj hočejo, pri Slovencih tega ne more uginiti. Naša produktivna središča, največja mesta, smo središči v protidržavne, protinacionalne in negativistične roke. V kmečkih množicah se že kaže indiferentnost in ravnodušnost za vsako stvar vsled težave oritacije. Borba Avramovičevcev s Puceljem, ki jo je počel dr. Novačan, stvar se komplicirala. Težka odgovornost zadene celo sedanj generacijo, če se ne spametuje. Jaz storim poskus, da se najdemo na poti, ki je po mojem mnenju mogoča in prava. Potem si bom umiril roke. Povedal sem danes odkrito resnico vsem, ki jim gre tak odgovor, pred svojimi zvestimi volilci, ki so opravičeni od mene zahtevati, da jim natočim vino. Za prekanje in očitania se ne bom zmenil. Naš nepozabni mučenik Milorad Drašković nam je še lansko leto, predno ga je ubila protidržavna skupina, prerokoval, da se bomo še pozneje morali izpostaviti kritiki, tudi obkrožanju in blatenju, toda vse to je potrebno da zmagamo.

Ne pozabite naročnino!

poleona iz Francije, v Rimu silno dolgočasil, tako, da se je smilil celo pezu, mu je ob svoji smrti v testamentu zapustil tega Micetta.

Nova ruda. Glesom izjave profesorja Seheta na neki sci. pariški akademiji znanosti, so našli v belgijskem Kongu pri Bosoku novo rudo, kateri so dali ime asolit. Asolit izgleda kakor kak rumenkast kristal, toda kadar izgubi na svoji substanci ter absorbira toploto, se spremeni njegova zunanost kakor pri radiju.

Neznano otočje. Avstralski muzeji v Sidneyu je poslal pod vodstvom prirodoznanca Bassetta Hulla posebno ekspedicijo na pot, da preišče neko, doslej neznano grupo otokov takozvanega Archipelago of the Recherche, ki se nahaja v bližini avstralske celine. Archipelago Recherche je labirint otokov, čev in skal, ki se razprostirajo po južno obalo zapadne Avstralije, vzdolga proti zapadu v dolžini približno 300 kilometrov. Krog leta 1840, so na te otoke hodili na lov francoski in ameriški lovci, toda odkar so od tam izginili kiti, ni prišel na te otoke noben nihče. O tem archipelagu obošamo en spis Mathiewa Flindersa iz leta 1802., toda tudi ta je poln neverjetnih čudaštev.

Feuilleton.

Zadušnica za Molierea. Tajnik »Comedie Française« Georges Le Roy je pismeno naprosil pariškega nadškofa kardinala Dubois, da bi dovolil svetane zadušnice za Molierea v cerkvi Notre-Dame ali pa v cerkvi Saint-Eustache. Nadškof je prošnji ustregel in tako popravila katoliška cerkev danes svoje netolerantno in okrutno postopanje proti velikemu francoskemu komediografu. Res je, da je bila katoliška cerkev v 17. stoletju proti vsem igralcem in veliki govornik Bossuet je v svojih »Maximes sur la Comedie« rekel: »Katera poštena mati ne bi hotela videti svoje hčerke raje v grobu, nego na odru?« toda v Moliereu so videli duhovniki še več kot samo igralca, videli so tudi avtorja »Tartuffea«. Neki drugi visoki cerkveni dostojanstvenik je rekel o »Tartuffeu«: »Obsojbe vredno izmišljanje, da se poniža in oblati spoštovane osebe, da se jih napravi sumljive ter in se jim odvzame svobodo izjaviti se za krepost, medtem, ko se hoče pomoči grehu in libertinstvu do triumfa«.

Nova kompozicija Richarda Straussa. Nekemu londonskemu novinarju je izjavil Richard Strauss, da je za dunajsko državno opero komponiral balet, ki nosi naslov »Schlagobers«. Tekst je spisal saz

Pozabljena stoletnica. Neopažena od novinarjev, ki love stoletnice in druge jubileje slavnih mož in znamenitih dogodkov je prešla nedavno stoletnica prve izdaje memoarjev proslulega pustolovca Cassanove. Ta šarmanten in lahkoumen plemič, v katerega ljubavnih zgodbah se nahaja toliko moške moči in še več preračunane lopovščine, je postal v zadnjem času predmet kritičnih znanstvenih raziskovanj. Vodilno mesto med raziskovanji memoarjev Cassanove zavzemajo dela Francoza Charlesa Samarana. Definitiven tekst memoarjev še ni izšel, ker založnik Brookhaus, v katerega posesti se nahajajo celotni rokopisi iz purtanskih pomislekov, noče »pohujšati« stroge protestantske Nemčije. Prva izdaja, soveda okrnjenih memoarjev Cassanove je izšla pred 100 leti v Leipzigu.

Nemško-bolgarsko društvo. Nemško-bolgarsko društvo v Berlinu je razpisalo nagrado za najboljši nemški prevod treh pesmi Ivana Vazova. Nagrada znaša po štirih razpredelkih 1000, 500, 300 in 200 mark.

Rittnerjev »Don Juan« na zagrebškem odru. Kot drugo letošnjo premijero iz poljske književnosti so igrali ta teden v Zagrebu Tadeja Rittnerja dramo »Don Juan«. V tej drami polni finih psiholoških nijans, predstavlja suptilen poljski pisatelj tve moderne

ga »ženožrea«, dandanašnjega »Don Juana«. To je človek, ki z vsako kretanje, vsakim pogledom, vsakim nasmehljajem, z vsako rafinirano modulirano besedo, lomi odpor vsake ženske, jo dobiva v svojo oblast ter potem zopet meče od sebe, sit njene ljubezni. Dosleden značajem mehke Rittnerjeve literature tudi ta Don Juan ni iskreno dosleden in ni nikak gorostas, ampak je nežen, prefinjen, zadovoljen in do razdraženosti delikaten. Dramo je prevzel v hrvaščino profesor Ivakić.

Splitsko gledališče gostuje v Šibeniku. Kakor poročajo splitski listi, je del ansambla tamkajšnjega gledališča odšel z vojaško godbo v Šibenik, kjer uprizeri v dvorani Jugoslovenskega doma več predstav.

Vatikanske mačke. Papeževa mula je ovkovečena samo v neki dražestni noveli Alphonse Daudeta, zato so pa v vaticanskih kuloanhi tembolj spoštovane mačke. Ko je bival v Rimu veliki pesnik in slab diplomat Chateaubriand, je podedoval od papeža Leona XII. njegovega ljubljence — mačka. »Dobil sem«, je pisal gospej Recamier, »Micetta, malega mačka siromašnega papeža. Popolnoma siv je in zelo pridržan, kakor njegov bivši gospodar«. Maček Micetta se je rodil v Vatikanu v eni izmed Rafaelovih loggij. Često je spal na papeževem naročju, toda, ker se je Chateaubriand, pregnan od Na-

Tovariši zdravniki!

Dne 17. VI. 1921. se je vršil ustanovni občni zbor mariborskega zdravniškega društva. Pred vojno je naše koristi zastopala dobro urejena zdravniška komora, imeli smo bolniško blagajno, ki je v slučaju bolezni nudila izdatno pomoč, podpora društva in ugodne pogodbe z zavarovalnicami so jamčile zdravniku in njegovi rodbini tudi v izrednih slučajih eksistenco. Vse to je propalo in na tenki niti visi danes eksistenca vsakega izmed nas, če ni ravno v srečnem položaju, da razpolaga z večjim premoženjem. Malenkostna nezgoda in le kratka bolezen danes že vsakega občutno zadene, kaj pa bi se zgodilo, če bi moral mesece dolgo ležati ali bi celo trajno postal nesposoben izvrševati svoj poklic, na to menda niko ne misli, ker bi bilo sicer nerazumljivo, da v treh letih nismo storili ničesar, da bi prišli iz tega položaja. Iz Ljubljane smo odhajali razočarani in žal nam je bilo časa in denarja, ki smo ga po nepotrebnem zapravili. Delavci imajo danes svojo komoro, mi pa bomo na njo še dolgo čakali, ker smo po prevratu zamudili ugoden trenutek in še danes ne kažemo, da nam je res kaj zanj. Zadnji čas je bil, da smo vzeli rešitev vseh perečih stanovanjskih vprašanj sami v roke. Če pride do ustanovitve mariborske oblasti in do ureditve celokupno zdravstvene službe v tej oblasti, nas čaka tudi tu važna naloga, da sodelujemo in uveljavimo svoje zahteve. Čuje pa se že protest iz Ljubljane, da ne sme priti do delitve zdravstvenega odseka, tudi, če bi se Slovenija delila v dve oblasti. Ljubljanska klika svoje komande ne da iz rok in samo tako je mogoče tudi razumeti, da se je postavila takoj v začetku na sovražno stališče proti našemu društvu in se razsodnejšim tovarišem do danes ni posrečilo jo prepričati, da je na krivi poti. Mi se v tuje zadeve ne maramo vtikati, v svojih pa hočemo sami odločevati; na tej podlagi je odkrit sporazum mogoč in bomo znali potem v skupnih zadevah vedno skupno nastopiti. Zato tudi ni mogoče v sovražnem smislu tolmačiti sklepa ustanovnega občnega zbora, da sklepamo v dogovor z ljubljanskim društvom, naj dosedajni člani sanitetnega sveta ostanejo in se volijo potem skupno novi člani. Ljubljanski tovariši so to ponudbo odbili in sledila je slovita izjava: Mi smo in ostanemo in ne pripoznamo nikogar izven nas! To nesoglasje ne more ostati trajno. Ko bodo ljubljanski tovariši uvideli, da si za vedno ne morejo lastiti hegemonije, bo med obema društvoma takoj nastalo prijateljsko razmerje, med tem pa hočemo iti trdno dalje po začrtani poti.

V pričo neugodnemu položaju, v katerem se nahaja zdravniški stan, je odbor v prvem letu posvetil največ skrbi za stanovsko samopomoč. Kot podlaga za vsako tozadevno akcijo je sklenil predlagati na letošnjem občnem zboru, da vsak član podpiše obvezno izjavo, da se v vseh stanovskih zadevah brezpogojno podvrže društvenim sklepom in društvenemu razsodišču. Vsak zdravnik, ki ni član nobene stanovske organizacije, se smatra kot škodljivca svojega stanu, ki brez lastnih žrtv uživa sadove dela drugih in bo društvo proti njemu primerno postopalo. Odbor je izdal in razposlal dosedanjim članom minimalni tarif, ki pride na razpravo na občnem zboru in bo, potem obvezen za vso oblast. Dalje pridejo na tem občnem zboru na razpravo predlogi, da se osnujejo v okviru društva sledeče neobvezne gospodarske ustanove: Podporni sklad za vdove in sirote, pogrebni sklad, bolniška blagajna. Ustanovi naj se tudi gospodarski odsek, ki bo naročal za vse članke enake receptne listke, dnevne knjige in druge tiskovine po znižani ceni. Z zavarovalnicami je odbor stopil v stik, da izposluje svojim članom ugodne pogoje za zavarovanja proti nezgodam ter bo o tem poročal na občnem zboru. Odbor je tekom svoje poslovne dobe interveniral pri pristojnih oblastih radi zvišanja prejemkov okrožnih zdravnikov in v mnogih drugih stanovanjskih zadevah. Ustanovil je strokovno knjižnico, za katero nam

je tovariš dr. Matko blagohotno prepustil prostore na svojem oddelku v mariborski bolnici, prihodnji odbor se bo pa moral zavzeti zato, da dobijo društvo, komora ter strokovna knjižnica in čitalnica pri razširjenju bolnice primerne lastne prostore.

Posebno pažnjo je odbor tudi posvečal vprašanju zdravniške komore in reorganizacije jugoslovenskega zdravniškega društva. Naše mnenje gre za to, da se v principu ustanovi za vsako oblast posebna komora, le tam, kjer je to iz tehničnih vzrokov neizvedljivo, se lahko več oblasti združi v eni komori. Ravno tako ima naj po možnosti vsaka oblast svoje zdravniško društvo, ker bo na ta način delo intenzivnejše in stik med člani tesnejši. Vsa oblastna društva skupaj tvorijo Jugoslov. zdrav. društvo. Ono naj izdaja svoj znanstveni in strokovni list, ki bo od znanstvenikov jugoslovenskih medicinskih fakultet lahko dobival toliko prispevkov, da bo stal na višku moderne znanosti in bo radi velikega števila naročnikov tudi toliko cenejši, da ga bo mogel vsak zdravnik naročiti.

Tovariši! Letos čaka naš stan težka preskušnja. S 1. julijem stopi v veljavo zakon o socialnem zavarovanju in le združeni bomo dosegli, da se to važno vprašanje ne bo rešilo na škodo zdravniškega stanu. Zato vabimo vse tovariše, da vstopijo v društvo in se udeležijo občnega zbora, ki se vrši v četrtek, dne 16. februarja 1922 ob 6. uri zvečer v gostilni »Maribor« na Grajskem trgu v Mariboru, s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika. 2. Poročilo odbora. 3. Volitve. 4. Organizacija samopomoči. 5. Sprememba pravil. 6. Raznoterosti. — Maribor, dne 1. februarja 1922. — Odbor.

Ne igrajte se z ognjem!

Zadnje tedne se v zagrebških in beograjskih listih popolnoma resno podčrtava možnost delitve naše države. Širokim slojem se skuša vcepiti mišljenje, da se lahko mi Srbi, Hrvati in Slovenci po treh ali štiri letih skupnega življenja — razidemo. To, kar smo doslej ustvarili in kar je najdragocenejše v vsej naši žalostni tisoletni zgodovini — svobodna in jedinstvena narodna država — lahko sedaj razbijemo in gremo vsak svojo pot. Že misel na možnost tako sramotnega fiaska jugoslovenske državne ideje je skrajno škodljiva, tembolj, če se ta misel širi v časopisu in celo pregreva na shodih. Naš spor za notranjo ureditev države vendar ne sme seči tako daleč, da bi se majali temelji države kot take! Politika, ki se vdnja tako brezvestni demagogiji, ni več politika, ampak je izdajstvo nad narodom!

G. Milan Marjanović je objavljal v »Slov. Tribune« z dne 1. febr. članek: »Ne igrajte se vatrom,« ki je posvečen vsem ne glede na stranke in frakcije, ki razdirajo državo, kakor da bi bila zlimana iz papirja. Mi se sicer ne strinjamo s politično taktiko gosp. Marjanovića, prinašamo pa par odločkov iz njegovih izjav, ker je treba, da se to resno svarilo sliši posebno tu ob državni meji.

»Kaj vi zagrebški malomeščanski diplomatje res mislite, da gledajo veliki narodi in državniki zapada na vas in na nas, na Hrvatsko in hrvatski problem tako, kot gledate vi in kot si domisljate vi? Da ste bili le ono leto na oni Golgoti, ki se imenuje: prosjačenje pri velikih za male, niti trenutka ne bi želeli stopati po trnju tega križevnega pota. Ako bi pogledali malo bolje za kulise velike politike, ne bi naselili vsakega prvemu Strassnoffu, ki pride med vas, ali pa modračanju kakkega naivnega prekomorskega izseljnika, ki vam govori o simpatijah in pomoči zunanjega sveta. Ali se niste spoznali, da naši najbližji sosede in daljni zavezniki ne žele zloma Jugoslavije zato, da osvobodijo vas, oni žele le, da oddvojijo vas, da vas potem lažje požrejo? Kaj mislite, da v slučaju tuje intervencije in v slučaju potrebe oborožene obrambe državnega jedinstva ne bi stopilo na nogo veliko število pravih in dobrih Hrvatov, ki bi se vrgli s strahovitim elanom in silo ter z vsemi sredstvi na vas, da krvavo maščujejo in da vas podušijo — ampak da

vam brezumnežem izrgajo iz rok nož, s katerim režete vrvi, na katerih visimo mi vsi nad strašnim prepadom; da vam izrgajo iz roke ključ, s katerim odpirate vrata tujcem. Vi, ki se danes norčujete: »jugoslovenstvo je anahronizem«; vi, ki ste občutili njegov življenski zamah pred koncem vojne; vi, ki nočete videti, kako se je to jugoslovenstvo mogočno razmahnilo v naši državi, — vi, vsi bi odprli potem oči in zasmeševanje bi vam obtičalo v grlu. Takrat boste videli, kako močno je to jugoslovenstvo, koliko nas je Jugoslovenov, in koliko jih je celo v vaših vrstah!»

Podobne besede je naslovil tudi na one beograjske kroge, ki govore v duhu čaršijskega glasila »Balkana« o »amputaciji« itd. Strašna je slepota malih politikov, politikov tiste sorte, ki smatrajo državo, postulat tisočletnega narodnega življenja, za pojav dobre ali slabe volje strankarskih voditeljev in ki zloradno palijo ljudstvo iz sre vero v to državo, spoštovanje do njene avtoritete, uvidevnost za njene dejanske potrebe. Teh malih politikov-demagogov, pod katerih vplivom se danes nahaja vsa naša »opozicija«, ne moremo opravičevati z besedami: »odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo«, ampak jim moramo s treznim in smotrenim državotvornim delom izpodbijati orožje, kakor stariši otrokom trgajo vžigalice iz rok. Ne smemo čakati, da bi ti Herostriati doživeli uspeh svojega dela, pa da bi se potem prijel za glavo in lamentirali na razvalinah narodne svobode — ne, mi moramo iti med ljudstvo, pa mu odpirati oči, da bo spoznalo te »volkove v ovčjih oblačilih«, ki namesto miru in dela nosijo razdor, meščansko vojno, nemire, draginjo, slednjič pa še tujo intervencijo.

Politične vesti.

Francija se udeleži genovske konference. Francoska vlada je včeraj italijanskemu ministrskemu predsedniku oficijelno naznanila, da sprejme vabilo na konferenco v Genovi.

Vladna kriza na Portugalskem. Portugalska vlada je podala ostavko. Predsednik je ostavko sprejel.

Zanimivosti.

Premeten žepar. — Pesmi japonske cesarice. — Draginjske razmere na Dunaju. — Dinamit odkril stare dragocenosti

Minulo sredo je nek Ljudevit Drapir, trgovec iz Liona, na potu skozi Pariz sedel na terasi pred kavarno na bulvaru. Ni še dolgo sedel, ko pristopi k njemu od bližnje mize mlad mož ter mu zaupno šepne na uho: »Gospod, vi se motite, jaz nimam tukaj sestanka z vašo ženo!« Trgovec ostrmi ter reče: »Gospod...« Toda tujec se ni dal prekiniti: »Zagotavljam vas, da ste popolnoma napačno informirani. Midva sva popolnoma nedolžna.« Toda, gospod... se začudi trgovec še bolj. Neznavec pa ga ne pusti k besedi. »Nikar se ne hudajte, takoj vam bom vse pojasnil!« nadaljuje ter se vsede k trgovcu. Ta je uvidel, da se ne more iznebiti neznanega, mladeža Parizana, ki mu je zatrjeval na dolgo in široko njegovo nedolžnost. Pustil ga je mirno govoriti dalje. Ko je celo pripoved do konca poslušal, mu je nazadnje povedal, da sploh ni iz Pariza, ampak, da se je tu samo mimogrede ustavil ter da se je mladi gospod najbrže zmotil. Tujec se je začel opoščitati ter ga prosil, naj mu ne zamere, da ga je tako dolgo motil in zadrževal, pozdravil ter odšel. Pet minut pozneje je zapazil trgovec, da mu je zmanjkala njegova listnica in da ta mlad, nedolžni gospodič ni bil nikdo drugi, kakor navaden žepar, ki je na tako originalen način prišel z njim v znanje.

Kmalu bodo izšle zbrane pesmi pokojnega japonskega mikade Mutsuhita in njegove žene Haruko. Tri tisoč pesmi je od cesarja Mutsuhita, tisoč pa od cesarice. Japonski cesarski par je bil na Japonskem kot pesnik sploh na visokem glasu. Japonci od svojih pesmi ne zahteva mnogo. Pri njem je lepo identično s finim, dražestnim in čistim, med tem, ko vavščenost in moč

v japonski etetiki nima prostora. Najnovejši pesniki so že skušali otresti se znane japonske filigransčine ter prinesli tudi zelo lepe in dobre stvari. Na Japonskem se smatra pesnikovanje za splošno izobraženost ter lahko vsak boljše vzgojeni Japonec piše pesmi, tudi kitajske stih, kakor je svoj čas pri nas že vsak gimnazijec pisal latinske stih. Pesmi japonske cesarske dvojice so še vse starega kova. Ena izmed cesaričnih se glasi približno takole: Dve sobici ima človeško srce — v eni stanuje radost, v drugi bol. — Če se zbudi radost, zaspi bol. — Kadar bedi radost, bodi vesel, toda ne preglasen, da se žalost ne zbudi. — Ko se zbudi bol, pusti jo, da se izjoka, ker radost ni umrla, temveč samo spi in vidi, da se bo zo pet prebudila.

Kakor znano, so na Dunaju cene v zadnjem času strahovito narastle. Najbolj je naraščanje cen razvidno iz uradne statistike, ki je bila objavljena pred par dnevi, iz katere posnemamo sledeče: V januarju l. 1921. so bile cene sledeče: hrana je bila 62krat dražja kot l. 1914., obleka 134 krat, stanovanje dvakrat, drva, premog, luč itd. 39 krat; razne druge vsakdanje potrebščine so 44 krat dražje, kakor leta 1914. Povprečno so se podražile do konca dec. 1921. vse potrebščine 594 krat. Iz te statistike je razvidno, da je draginja osobito v zadnjem letu strahovito narastla. Ti uradni podatki pa ne beležijo resnične draginje, ker je mnogo vsakdanjih potrebščin dobavala država sama po znižani ceni, dočim so bile cene v resnici še mnogo višje. Čim bo država prenehala izdavat cenejša živila, bodo cene še bolj narastle. Ker je n. pr. stanarina celo nizko odmerjena, noče nikdo zidati in stanovanjska mizerija je vedno večja. Govori se, da se bo radi tega najemnina v kratkem znatno zvišala in gotovo je, da bodo z najemnino porastle tudi druge cene in bo draginja na Dunaju še večja, kakor je že danes.

V švedskem mestecu Roterbo so delavci v nekem kamnolomu razstreljevali z dinamitom kamen. Pred par dnevi pa se je po eksploziji vsulo med kamenjem — čisto zlato, stari, dragoceni srebrni in zlati vrči, pasi, zaponke in denar. Dozdevno spadajo na ta način najdeni predmeti v 16. stoletje, ker se nahaja med drugim tudi švedski in poljski denar iz te dobe. Tu sem so jih spravili najbrže kaki roparji, ker so imeli tu kako tajno podzemeljsko jamo za skrivališče.

Iz slovanskega sveta.

Jugoslovensko in bolgarsko dijaštvo zapuša Prago? Praški »Nar. Listi« prinašajo po krakovskem »Czasu« vest, da je čez 100 jugoslovenskih in bolgarskih slušateljev praške univerze zaprosilo s posredovanjem poljskega poslanika v Pragi E. Pilza. rektorat krakovske univerze, da jim dovoli vpis na krakovsko vseučilišče, ker baje ne morejo živeti v Pragi, odkar se dviga češkoslovaška valuta. Rektorat je njihovi želji ugodil in jim nudi povrh tega še posebne ugodnosti. Baje se tudi že skrbi za njihova stanovanja.

Preporodne težnje češke omladine. Te dni je odpotoval v Ameriko znani praški učenjak univ. profesor dr. Radl. Profesor Radl je aktiven član znane ameriške, po vsem svetu razširjene organizacije Y. M. C. A. (Zveza mladih krščanskih mož), ki dela za нравni preporod človeštva. Ta zveza se na Češkem zelo širi, zlasti v krogih mlade inteligence. Profesor Radl potuje v Ameriko, da prouči tamošnje naprave te organizacije. Povrh tega obstoji na Češkem organizacija »Obrodni hnuti čsl. študentstva«, ki ima enake cilje kot Y. M. C. A. Dr. Radl je delegat te zveze na velikem kongresu azijskih visokošolcev, ki se vrši v Pekingu. Na tem kongresu se bo razpravljalo o vprašanjih vzajemnega sodelovanja obeh civilizacij za napredek človeštva. Češki duh se udejstvuje že po vsem svetu.

Ruski emigranti se vračajo. Bolgarski list »Narod« poroča, da je 3000 v Varni živečih ruskih beguncov zaprosilo sovjetsko vlado dovoljenja za vrnitev v Rusijo.

Moskovski Hudežestveniki so zadnje dni gostovali v Kopenhagnu z velikim uspehom. 25. januarja so pa odpotovali na Švedsko.

V vseh delih sveta ruski tisk. Nedavno je dejal nek ruski pisatelj, da ni treba obupati nad bodočnostjo ruskega naroda že zato, ker se ni nikdar bila ruska kultura tako razširjena, in zmanja po vsem svetu, kakor sedaj. Ruski emigrantski tisk je stresen po vsej zapadni in južni Evropi, v Kanadi, v Argentini, v Tunisu in Egiptu, v znatnem obsegu tudi na Daljnem Vzhodu, Japonskem in Kitajskem. V Šanghaji izhaja poleg ruskega dnevnika v ruskem duhu urejevanji angleški list »The Free Russian Thought«. Iz njega izvemo marsikaj zanimivega o novem razmahu nemške podjelnosti na Daljnem Vzhodu, v Harbinu itd., dasiravno je svetovna vojna Nemce od tod napodila. V Harbinu so oživele tri velike nemške trgovske hiše, ki delujejo z velikim uspehom. Rusi se pripravljajo za Marksove ideje. Marksovi rojaki pa si pridobivajo njihova tla s tremi gospodarskim delom.

Amnestija v sovjetski Rusiji. Pred odhodom na genovsko konferenco bo vsesrski centralni izvrševalni odbor objavil dekret, s katerim se izreka splošna amnestija za vse one, ki so zapustili Rusijo in se niso borili z orožjem proti sovjetski vladi. Izjemo tvorijo samo — žurnalisti.

Velik uspeh narodno-gospodarskega spisa. Znani češki finančni strokovnjak in prvi finančni minister češkoslovaške republike dr. Alojz Rašin je izdal 395 strani obsegajočo knjigo »Narodno gospodarstvo«. Prva in druga naklada sta bili razprodani v 14 dneh. Sedaj se pripravlja tretja izdaja, ki izide 15. t. m.

Novi poljski poslanik v Beogradu. V Beograd dospe bližnje dni novi poljski poslanik dr. Osuski, kateri ima nalogo navezati ožje ekonomske stike med Poljsko in Jugoslavijo ter pripraviti vse potrebno za trgovinsko pogodbo.

Slovenske manjšine v Avstriji se organizirajo. Češka manjšina v Avstriji je začela v zadnjem času živahno akcijo, da izvojuje svoje pravice na kulturnem, gospodarskem in političnem polju, kakor to določuje senžermenska mirovna pogodba. Štiri dni po povratu predsednika Hainischa iz Lame se je na migljaj iz Prage oglašala pri njem deputacija avstrijskih Čechov in mu predložila spomenico, v kateri se zahtevajo slovenske manjšinske šole, jezikovne pravice v občevanju z oblastmi ter priznanje kulturne zveze vseh v Avstriji živujočih slovenskih manjšin (Čehi, koroški Slovenci in zapadnoogrski Hrvati). Čehi zahtevajo povrh tega, da se uvede češki jezik kot učni predmet v vse šole v Zgornji in Spodnji Avstriji ter da se ustanovi katedra za češki jezik na dunajski univerzi. Vsenemci so radi tega odločnega nastopa hudo vznemirjeni, pa ni nobeno čudo, če so proti pogodbi v Lani. Čehi pa gredo pogumno naprej ter se potegujejo tudi za naše slovenske rojake na Koroškem. Poslanca Machat in Klimeš sta se mudila minule dni na Koroškem ter konferirala z voditelji tamošnjih Slovencev. Zbrala sta ves material o nemških nasiljih in kršenju manjšinskih pravic. Te pritožbe bodo s pomočjo praške vlade predložene zvezi narodov. Tako skrbe Čehi za koroške Slovence, ker mi kot zagrizeni in leni strankarji nimamo časa, niti zanimanja za take »malenkosti«.

Poljski parlament se v zadnjih tednih pred razpustom pogosto bavi z razburljivimi aferami. Tako je opozicija zagnala velik hrup radi previsokih izdatkov za poljsko agitacijo v Vilni. Ti izdatki baje presegajo več milijard. Uspehi ni v nobenem razmerju z visokimi stroški, zlasti odkar se je zvedelo, da Zveza narodov ne bo ratificirala izdaja teh volitev. — Med dvema političnima strankama, ki tvorita jedro sedanje vladne koalicije, je prišlo zadnje dni do popolnega razkola. Narodni socialisti in krščanski demokrati se niso mogli sporazumeti glede agrarne reforme. Klerikaleci so namreč agizprosniki nasprotniki razdelitve zemljišč, ki bi posedujejo duhovniki in cerkve.

Dnevna kronika.

— **J. J. Strossmayer.** Danes slave Hrvati, a z njimi tudi ves jugoslov. narod spominski dan svojega velikega moža, biskupa J. J. Strossmayerja. Kakor vsi duševno veliki ljudje, rojeni za voditelje in za heroje, je živel tudi Strossmayer prežgodaj. Njegova silna osebnost bi se morala razvijati v onem ozračju, ki je nastajalo na Slovanskem jugu šele po nastopu dinastije Karađorđevićev, ko se je v vseh jugoslov. deželah živahno razmahnila misel jedinstva in svobode, katera je v zgodovinskih dneh, kakor jih ni imel naš narod, rodila svoje bogate sadove. Ravno sedaj bi Hrvatskaj potrebovala Jugoslovena. Strossmayerja, onega velika, ki je že v šestdesetih in sedemdesetih letih zrl v svojem prerokskem duhu najnost ujedinjenja juž. Slovencev in mu pripravljati tla z evropsko zasnovanim kulturnim delom. Strossmayer je bil pravilni duh, da bi se zagrizel kakor Starčević v ozko obzorje plemenske Hrvatske. Iz zagonebnih knjig zgodovine je čital besedo o poslušstvu jugoslov. naroda med vzhodno in zapadno kulturo. Danes, ko je hrvatski narod postal plen okosov vlad. željnih demagogov in »gospodov«, korumpirane inteligence — je Strossmayerjev dan glasen memento narodne zgodovine: Probudi se Hrvatska in razširi svoje bratsko ljubezen da se na jug! Ne zagrizuj se vase! Ne zapaj svetu. Samo v jedinstvu in široki jugoslov. svobodi je naša moč!

— **Portretist našega kralja.** Praški listi poročajo, da je odpotoval v Beograd v Pragi živeči jugoslov. slikar profesor tamkajšnje akademije Vlaho Bukovac. Prof. Bukovca je povabil naš kraljevi dvor, da izvrši portret kralja Aleksandra.

— **Parlamentarni dvorni dine.** Na Svečnico je priredil kralj Aleksander na dvoru parlamentarni dine na kateri je povabil zastopnike vseh parlamentarnih skupin. Pri dineju so bili navzoči tudi dr. Korošec, Gostinčar in Brandner.

— **Proti reklamnemu davku** so se pritožile tudi administracije in uredništva vseh zagrebških listov.

— **Dar.** Za CM družbo je darovala ga. Terezija Svarčeva 10 Din. katere je dobila pri neki stavi. Posnemajte!

— **Primorje je ostalo naše.** Prvoletna vest, da so v Sežani na Krašu dobili Italijani večino so se izkazale kot neraznične. Sežana je in ostane zavedno slovenska. Za župana je bil sedaj izvoljen vrh narodnjak Ljudevit Mohorič. Istotako je tudi Postojna ostala trdno naša in so bile vse druge vesti le pobožne želje Italijanov. V Primorju nismo izgubili niti ene desedaj naše vasi. Gorica je dobila s slovensko pomočjo za župana sodnega svetnika dr. Bonnetta, ki je pristal deloma na slovenske zahteve, tako da smo v tem oziru v Gorici na boljem, kakor pa smo bili pod Avstrijo.

— **Radinsko zdravilišče.** Murska Straža poroča, da bo prevzel vodstvo zdravilišča in kopalnice v Radincih medicinar Werner Höhn, ki se je na Koroškem vojskoval proti jugoslov. četam v bataljonu visokošolcev. Druga verzija pa pravi, da hoče znani dr. Kamnikar postaviti na to mesto svojega agenta dr. Soltisa, da bi imel potem ugodnejša tla za svojo nam sovražno propagando. — Opozarjamo vladne kroge na te vsenemške mahinacije ob meji in zahtevamo, da se brezpogojno in že v kali zatro. Radinci so važna postojanka ob Muri, zato je potrebna največja pozornost!

— **Nov trgovski gremij.** V Gornji Radgoni se vrši 14. februarja ustanovni občni zbor gremija trgovcev za celo ljubotemsko okrajno glavarstvo ali pa event. za ves gornjeradgonski okraj.

— **Pobrežje.** (Dopis.) Naše občinske razmere so že neznosne. Župan je bolan in nemški agent Stržina goni svojo strankarsko politiko pri občinskih sejah. Tu ne bo prej miru, dokler ne bo okrajno glavarstvo odbora razpuščeno. Colo pristni Nemec v odboru se zgraža nad tem večnim preprirom. Gospodu župana želimo kmalu zdravja, da bo potem vzel bič in pošteno ošvrnil fora nemškega priganjaka, ki ne

zna drugo, kakor sejati prepir med občani, širiti nezadovoljstvo in blatiti okrajnega glavarja po česnikih.

— **Stoletna starost.** Posestnica Barbara Jiz v Mežiški dolini je prekoračila letos že svoj stoti rojstni dan, kljub temu pa je še vedno krepka. Pač redka starost.

— **Vzgleden župnik.** (Dopis iz okolice.) Dne 1. t. m. pozno zvečer je prišel v gostilno K. pri Sv. P. nek močno, z »božjim darom« obložen župnik v spremstvu neke ženske. Ker je imel do svoje župnije še daleč, si je hotel privoščiti še kozarček vina. Mesto, da bi mirno popil naročeno vino, se je začel prepirati z drugimi navzočimi gosti ter zahteval od gostilničarja, naj jih spodi, češ, da je policijska ura, ker sicer ga bo naznanil. To pa se je očetu gostilničarju zdelo preveč, prijel je gospoda ter ga posadil pred prag in bilo bi se gospodu slabo godilo, da ga niso očuvali nekateri treznejši z ozirom na njegov poklic. Radovedni smo, če bo »Straža«, ki tako rada zmerja svoje politične nasprotnike, nahučila po njeni stari navadi tudi tega svojega pristaša?

— **V Bitolju v Macedoniji** se ustanovi pravoslavno bogoslovje. Za prvi letnik se je prijavilo že 40 poslušalcev.

— **Madžarski špijoni na delu.** Kakor poroča beograjska »Politika«, je prišlo orožništvo na sled novi madžarski špijonaži. Pred par dnevi je prekoračil kapetan Majer pri Novemgradu jugoslov. venko mejo ter odšel k omdotnemu kaplanu Grškoviću, pri katerem je ostal tri dni. Temu je izročil razno korespondenco, ki bi jo naj bil kaplan potem razpečal in odposlal še na mnoge druge osebe. Orožništvo je oba še pravočasno prijelo in zaplenilo tudi vse obremenilno korespondenco. Prej nune, sedaj kaplani ...

— **Požar pri zagrebškem kolodvoru.** V sredo zvečer je začela goreti tik ob zagrebškem kolodvoru stanovanjska baraka za železničarje. Požarna brambala je požar pogasila, vendar pa znaša škoda nad 100.000 K. Požar je nastal vsled iskre, ki je padla iz dimnika na streho.

— **Ženska v moški obleki.** Pri nekem posetniku v Vrbovskem je že par let služil mlad fant pod imenom Nikola Turković. Opravljal je vsa dela in pušil kot Turek. Pred par meseci je vstopil pri krojaču Mičicu kot učenec. Včasih se je pritoževal radi slabe hrane in surovega postopanja, končno pa je pokradel nekaj obleke in pobegnil. Orožniki so mu bili kmalu za petami. Ko so ga ujeli in izvršili telesno preiskavo, pa so doživeli veliko presenečenje. Ko so ga preiskali po prsih, dali nima skritega orožja, je počila neka prevezal in pod sracejo so se pokazale bele ženske grudi. Navidezni fant je bil namreč 18-letna deklica, ki si je prevezala prsi, da je na ta način skril svoj spol. Kako se piše in odkod je, noče povedati. Da se ne bi izdala, je prala ves čas svoje perilo sama. Tudi noče povedati, kaj jo je napotilo k temu, da se je preoblekla v moško obleko ter dolga leta opravljala težka dela.

— **Strah pred volkov v Splitu.** V sled hude zime so se pojavila v bližini Splita večja krdeča volkov, ki so napravili tamošnjemu prebivalstvu mnogo škoda. Nekemu Miji Kovačeviću so raztrgali vso govejo živino. Med prebivalstvom v Splitu samem vlada strah, da ne bi prišli volkovi tudi v mesto. Policijska oblast je skupno z orožništvom napravila več pogofov na volkove, da bi jih na ta način pregnali.

— **Nečloveški čin.** Pred par dnevi je nenadoma izginila 11letna Marica Grabovac iz Bugojne. Šele tretji dan jo je šel njen par let starejši brat iskat ter jo našel drugo jutro na polju, golo in — brez glave. V snegu se je videlo, da se je deklica branila pred nekim moškim, bežala ter končno podlegla. Preiskava je dognala, da je ta nečloveški čin izvršil 16letni krojaški učenec Božo Križnik, ki jo je skušal posiliti. Ubogo dekle je zgubilo v vojni očeta ter je živelo pri materi skupno s par let sestrojnim bratom.

— **Velik bančni vlom na Angleškem.** V noči od 2. na 3. februar je vdrl osem oboroženih mož v podružnico neke velike banke v Charleptonu ter odneslo na 5000 funtov šterlingov. Dosedaj manjka za storilci vsaka sled.

Pobijanje draginje.

Glason zakona o pobijanju draginje življenskih potrebščin in brezvestne špekulacije, ki je objavljen v Uradnem listu pokrajinske uprave za Slovenijo z dne 18. jan. 1922, je nalog policijskega oblastva, izvrševati pri javljanju in predhodno preiskovanju dejanj, kaznivih po tem zakonu. Bode tega se ustanovi pri policijskem komisariatu poseben kriminalen oddel, kateremu bo pripadala ta naloga. Opozarja se posebno na določila sledenih členov omenjenega zakona:

Člen 6. Vsakdo, ki prodaja življenskih potrebščin v obratovalnici, na trgu ali na drugem kraju, mora sumarno ali podrobno označiti cene posameznih predmetov tako, da jih vsakdo lahko razločno vidi. Od te obveznosti so izvzeti samo kmetijski pridelovalci, ki prinašajo svoje pridelke sami na trg. Kdor ne označi cene življenskih potrebščin ali jih noče izobesiti na vidnem mestu, se kaznuje z zaporom do 3 mesecev in v denarju do 10.000 dinarjev.

Člen 7. Vsak prodajalec mora imeti na prodaj vse življenske potrebšchine, ki jih je nabavil za prodajo. Prepovedano je kupiti potrebšchine, navedene v členu 1., zato, da bi se blago izločilo iz prometa in s tem zvišala njegova cena. Kdor se pregreši zoper določila tega člena, se kaznuje z zaporom do 3 mesecev in v denarju do 50.000 dinarjev.

Člen 8. Za vse vrste potrebščin, navedenih v členu 1. tega zakona, je prepovedano prepovedano zahtevati višjo ceno, nego je ona, ki zajamčuje običajni in dovoljeni trgovski čisti dobiček, kateri nikoli ne sme biti večji od 25 %. Istotako je prepovedano obratnikom zahtevati pretirano ceno za svoje obrtno delo. V tem primeru se smatra za pretirano ceno ona, ki je višja od pristojnega zaslužka dotičnega obrtnika glede na draginjo v kraju, kjer služe in na dejanske režijske stroške njegovega obrata. Kdor se pregreši zoper ta določila, se kaznuje z zaporom do 3 mesecev in v denarju do 10.000 din. Tako se kaznuje tudi on, ki krivo tehta in zmanjšuje porabo življenskih potrebščin pri prodaji. Pridelovalci prvega odstavka tega člena spadajo poljedelci, ki prinašajo svoje pridelke sami na trg.

Člen 9. Prepovedano je večkratno preprodaja in nečista špekulacija, namerja podražiti cene življenskih potrebščin, zlasti pa dogovarjanje med producenti ali posredovalci, da bi cena blagu zvišala. Istotako je prepovedano kupovati potrebšchine na trgu in sejnih zaradi preprodaje v istem kraju in v času, dokler traja ta sezonski dan. Prodajalci na debelo in prodajalci na drobno, naj prodajajo in kupujejo med seboj zaradi zalaganja prodajalcev na drobno izven časa, določenega za nadrobno prodajo v dotičnem kraju. Kdor prekrši to določilo, se kaznuje z zaporom do 6 mesecev in v denarju do 50.000 din.

Člen 10. Kdor prekrši dolžnost javljanja življenskih potrebščin, temelji v pogodbi, sklenjeni z državo ali samoupravno napravo, se kot komisar ali podkomisar ali kot uslužbenec pri nabavnem poslu namenoma spravlja v nevarnost ali ovira izvršitev dobave, se kaznuje z zaporom do 6 mesecev in v denarju do 15.000 din.

Člen 11. Kdor koga odvrača, da ne prinese na trg življenskih potrebščin zato, da ne bi bilo blaga na trgu ali da bi ga bilo malo; 2. kdor od onega, ki nese življenske potrebšchine na trg, se na poti do trga kupi te potrebšchine zato, da bi jih ne bilo na trgu ali da bi jih bilo malo in da bi jih lahko drago prodajal, se kaznuje z zaporom do 1 meseca in v denarju do 5000 din.

Člen 12. 1. Kdor naredi potrebščin nerabne ali jih uniči zato, da bi zmanjšal njih količino ali omejil njih prodajo; in 2. kdor zato, da bi si zagotovil nabavo najnujnejših potrebščin ali da bi si odlejal zagotovil prvenstvo pred drugimi kupci (zavarovanje) ponudno ceno, ki je višja od tržne cene, tako da ima po mnenju večšakov res tako mero, se kaznuje z zaporom do 1 meseca in v denarju do 15.000 din.

Člen 13. Kdor zagreši ponovno z dejanji, omenjenimi v členih 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, se kaznuje z zaporom do 3 mesecev in v denarju do 10.000 din.

8. in 9. tega zakona, se kaznuje poleg kazni, ki je določena za določeno dejanje, s prepovedjo nadaljnjega poslovanja začasno ali za vselej.

Člen 14. V primerih iz členov 7., 8. in 9. se obsojenec poleg kazni zapora in denarne kazni odvzame tudi vsa količina blaga, ki je bila predmet kazenskega dejanja, na korist »fonda za prehrano siromakov«.

Člen 15. Lastnik podjetja jamči za kazni, na katere se obsodi zastopnik ali uslužbenec podjetja zaradi kaznivih dejanj, navedenih v tem zakonu, solidarno z obsojencem. Za lastnike podjetij se smatrajo tudi družbe in juristične osebe. Opozarja se na dejstvo, da izreče obsodbo sodišče, da na tedaj taka obsodba posledice s sodiške obsodbe. Istodobno je dobila tudi varnostna straža stroga navodila, da sodeluje z omenjenim kriminalnim oddelkom ter tudi z nameščenci tržnega nadzorstva z vso vlogo pri pobijanju brezvestne špekulacije.

Mariborske vesti.

Maribor 4. februarja 1922.

m Imenovanje. Za strokovnega uradnika na sadjarski in vinarski šoli v Mariboru je imenovan g. Josip Sottler, dosedaj računski revizor pri okrožnem agrarnem uradu v Murški Soboti. — Za pisarniško oficijantko v splošni bolnici v Mariboru je imenovana gđ. Justina Veraničeva.

m Župnija na Slomškovem trgu smo že opozorili, naj da popraviti svoj strešni žleb, da ne bo voda drla ob dežju in ko se taje sneg na trotoar kakor iz škafa. Mislimo, da ima župnija vendar toliko denarja, da si lahko nabavi nov žleb.

m Nova zbirka knjig, domače in prevodne literature, se nudi vsem prijateljem in prijateljicam dobre knjige »naši ljudski knjižnici«. Opozarjamo, da je zopet despolo več novih slovenskih in hrvatskih knjig, med njimi razni velezanimivi romani, povesti itd. Sezite po njih!

m Posipanje trotoarjev. Glasom 9. cestno prometnega reda in reda za čiščenje cest in trgov za mesto Maribor so dolžni hišni posestniki popolnoma očistiti trotoarje in pešpote od snega in ledu in po potrebi posuti dnevno s peskom, pepelom ali žaganjem. (Posutje s smetjem in drugimi odpadki je prepovedano). Ker se je povodni zadnjega snega pokazalo, da nekateri posestniki te dolžnosti sploh ne izpolnjujejo ali pa le malomarno in posebej da ne čistijo pešpotov pred njihovimi vrati, se ponovno opozarja na to določbo s pripombo, da se bo proti onim posestnikom, ki ne upoštevajo te naredbe, uvedlo kazensko postopanje in da bo mestna občina ukrenila čiščenje na njihove stroške. Odkladanje snega v cestne struge je prepovedano. Zaedno se naproša, da hišni gospodarji, da podučijo organe, ki opravljajo čiščenje trotoarjev, da se jih ne sme čistiti s težkim orodjem kakor n. pr. s krampi ali sekirami itd. ker se pri čiščenju s težkim orodjem pokvari asfaltni trotoar. Opozarja se, da mora nositi stroške popravil takih poškodb dotični lastnik sam.

m Razsvetljava vež in stopnišč. Pred vojno in defoma še med vojnim časom so hišni gospodarji skrbeli za razsvetljavo vež in stopnišč v svojih hišah, za kar so pobirali posebne doklade k najemninu. Te doklade so obenem z najemnino zvišali, toda stopnišča in veže so le malokje razsvetljene in še za to zahtevajo od najemnikov ponovno posebno doklado. V Zagrebu se za to zanima državna policija, kaj pa pri nas?

m LJUDSKA UNIVERZA. Opozarjamo na drugo predavanje »Ljudske univerze«, ki se vrši v soboto ob 8. uri v mali kazinski dvorani. Predava g. prof. dr. Kovačič o narodnih pesmih. Predmet bo zanimal vsakogar, zato pričakujemo, da bo udeležba kar najvišja. Jugoslovanska Matica v Mariboru se priporoča cenj. občinstvu, šolski mladini, uradništvu in našemu vojaštvu za nabiranje rabljenih jugoslov. znamk, ki imajo danes veliko vrednost na svetovnem filat. trgu. Znamke se lahko oddajo v uradu Jugoslov. Maticе, Sodna ul. št. 32. ali jih pa sprejema iz prijaznosti tudi plačilni na-

takar v kavarni Central. Kdor pri- nese več znamk skupaj, naj pripiše svoje ime; Jugoslovanska Matica bo skupno objavila imena darovalcev.

m Marijonetno gledališče sokolskega naraščaja. Jutri ob 8. uri se vrši v Narodnem domu prva marijonetna predstava mladinskega odseka marijorskega Sokola. Igralo se bo igro »Obuti maček«. Vstop je dovoljen samo deci.

m Planinski ples podružnice S.P.D. v Mariboru je vsestransko, kakor v moralnem, tako tudi v gmočnem oziru najuspešnejše uspel. Občinstvo je s tem dokazalo, da zna ceniti kulturno delo, ki ga vrši podružnica kot najsevernejša postojanka osrednjega društva. Odbor podružnice se najiskrenejše zahvaljuje organizatorici šotornega dela ter tudi vsem drugim cenj. damam in gospodom, ki so s trajno, neumorno požrtvovalnostjo, ki je zahtevalo veliko ljubezni, časa in truda, vršili delo v šotorih. Tudi češkemu klubu, ki se s polno ljubeznijo udeležuje vsega našega kulturnega dela, prisrčna hvala! Podružnica bo započelo kulturno delo z bliževanja človeka z naravo nadaljevala z ono ljubeznijo s kojo se je dosedaj posvečala tej nalogi. — Odbor S.P.D. v Mariboru.

Kemičen tečaj. Na prvem predavanju ljudske univerze v Mariboru, se je sklenilo, da se vrši prva ura kemičnega tečaja, ki ga bo vodil g. profesor Pirnat, v sredo, dne 8. februarja ob pol 20. uri (8.) v fizikalni dvorani realke. (Trg svobode.) Opozarjamo vse obiskovalce kemičnega tečaja, ki so se vpisali, da se predavanju zanesljivo udeležijo, ker stanejo predpriprave za tečaj (kemikalije itd.) mnogo denarja in bi se tečaj pri prenem številu obiskovalcev ne izplačal ter prekinil. Novi reflektanti se lahko prijavijo pri tajniku Ljudske univerze ali pa pri vodji tečaja g. profesorju Pirnatu.

m Židje se sele v obljubljeni dežel. Te dni se je neljalo skozi Maribor 150 židovskih rodbin iz Poljske, ki sesele v Palestino. Židje potujejo po železnici do Trsta, odkoder se odpravljajo po morju v obljubljeni dežel. Tudi prvemu transportu pa bodo, kot se zatrjuje, sledili še drugi veliki transporti iz Poljske, Rusije in Madžarske. Srečno pot!

m Povodom smrti upokojenega nadučitelja g. Antona Hrena so nabrali njegovi tovariši, upokojeni učitelji, ki so se vdeležili pogreba mestu za venec na krsto 120 K za Jug. Matico.

m Poljejski kriminalni oddelak za pobijanje draginje opozarjamo na mesarja Filipiča, ki strankam o katerih ve, da ne plačajo po 50 in več odstotkov nad maksimalno ceno, sploh mesa noče prodati, ampak jih enostavno odsluži s pripombo, da mesa ne da. Natančna pojasnila o ugotovljenih slučajih in imena prič so na razpolago v našem uradništvu.

m Nova nadloga za verižnike je novo ustanovljeni oddelak pri tukajšnjem policijskem komisariatu, ki ima nalogo zasledovati razne verižnike in navijalce cen. Kot prvi je prišel na vrsto nek mesar, ki je skušal v soboto na trgu pokupiti 690 kg svinjskega mesa, da bi ga potem z dobičkom na drobno razprodal. Prišli so mu pa pravočasno na sled in celo zadevo bo rešilo sodišče, ki ga bo po novi naredbi za pobijanje draginje primerno nagradilo.

m Razburjeni kvartopirci. Na našo večerajšjo notico pod gornjim naslovom smo dobili pojasnilo, da hotelir g. Friedl pri celi zadevi nima nič opraviti in sploh ni bil navzoč, kar resnici na ljubo popravljamo.

m Nad slaščice v bufetu mestnega kina se je spravil dosedaj še neznan sladkosnednež. Odprl omaro, v kateri so bile shranjene razne sladkarije ter odnesel za 400 K slaščice.

m Konj se splašil. Nekemu Franju Papu se je včeraj dopoldne splašil na potu v mestu v sanko upreženi konj, ki je v divjem begu pridiral po Aleksandrovi ulici. V bližini kavarne »Jadrana« je konj zadel v izvoška Franja Kranjca ter mu napravil 1500 K škodo na voz. Malo dalje je podrl konj nekega Jerebiča, ki je vsled padca zadobil poškodbe na roki in nogi. Seje v sredini mesta, se je konj ustavil.

m Velika kavarana. Ob 17. uri popoldne čajanka s koncertom v Klubu baruc.

Morje in pomorstvo.

»Jugoslovanski Pomorac«. Izšla je druga številka »Jugoslovanskega Pomorca«. Na uvodnem mestu razpravlja kapetan Stanišlav Antić o našem pomorstvu in naših neurejenih lukah (glej spodaj notico: Sušačka ali bakarska luka?). Armin Pavić slika svoje vtise iz Hamburga, Alfred Faltus pa piše o razvoju ladjedelstva od začetka 20. stoletja in o modernem oceanskem parobrodu »Columbus«. Med vestmi se nahaja več zanimivih notic pomorskega življenja. List izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu ter stane 120 K na leto. Uredništvo in uprava: Zagreb, Prilaz G. Deželica br. 67. Za Maribor sprejema naročila poverjenik g. Mile Seritić, uradnik južne železnice.

Gospodarska zadruga za pospeševanje brodarstva. Savez Jugoslovanskih Pomoraca je sklenil osnovati družbo za pospeševanje brodarstva na morju in rekah z lastnim ali najetim brodom, ladjedelnicami itd., za dobavo in razpečavo vseh potrebnih za ladjedelstvo ter za preskrbo vseh potrebščin, ki jih zahteva plovba po morju in rekah. Slednjič bo ta družba nudila svojim članom proti zadostnemu jamstvu posojila v svrhe brodarstva. Da se lahko ves narod udeleži te akcije, ki bi s potrebno podporo vseh faktorjev lahko prinesla velikanski napredek na polju našega, žal zelo zanemarjenega pomorstva, se družba sanja v obliki zadruge ter na ta način omogoča pristop in sodelovanje vsakemu interesentu in vsemu narodu. Take zadruge so se lepo obnesle pri velikih narodnih Anglije in Amerike, pa bi se morale tembolj obnesti pri nas. Smoteno in trezno delo v tej smeri bi zelo pospešilo in dvignilo razvoj naše mednarodne trgovine, a s tem tudi napredek našega narodnega gospodarstva sploh. V zadruzi, ki si je dala ime »Brodar« in ima sedež na Sušaku, lahko sodeluje vsak s toliko deli, kolikor jih želi, najmanjši poslovni del stane 11 din. in sicer 10 din. za osnovno glavnicu, 1 din. pa na račun vpisnine. Delne vloge se bodo izdajale v kosih po 1, 10, 20, 25, 50 in 100 poslovnih delov. Za uspeh te akcije jamčijo naši prvi pomorci in strokovnjaki, ki so se zbrali okrog »Brodara«. Natančnejša navodila daje »Brodar« na Sušaku. Tvornička ulica (Hotel Sušak).

Sušačka ali bakarska luka? V zadnji številki »Jugoslovanskega Pomorca« se peča pomorski kapetan Stanišlav Antić z vprašanjem naših luk in izvaja med drugim: Kljub temu, da imamo 400 km dolgo morško obalo, se pri nas dela za napredek našega pomorskega prometa tako malo ali pa s tako primitivnimi sredstvi, da so še na Kitajskem in v Turčiji v tem oziru agilnejši in naprednejši. Mi nimamo robene urejene luke. Glavni potniški in blagovni promet izvršujejo na naši obali parniki »Jadr. plovidbe« in parobrodnega društva »Dalmatije«. To so najlepše ladje, katere plovejo po Jadranu in katere bi služile vsaki drugi državi za lokalni promet. Toda te lepe ladje so izložene vsem nepravilnostem, ker so naše luke silno zanemarjene. Tujci, ki bi prišli k nam, bi morali soditi, da ni pri nas prav nikakega zanimanja za pomorsko trgovino. Z izgradnjo oziroma predelavo naših luk se odlašajo, češ, saj dobimo Baroš in Sušak, pa bomo zgradili veliko pristanišče. Pisec meni, da je to dočela naporno in da z baroško lukjo sploh ne moremo računati. Po njegovem mnenju bomo imeli samo tri velike in res uporabne luke: Gruž ali Kotor, Split in Bakar. Kapetan Antić piše, da ima bakarska okolica vse pogoje, da se tam razvije velika luka. Sušačka luka zagovarjajo iz čisto lokalnih interesov. Reki Baroš ne bi škodoval toliko, kakor Bakar. Če smo žrtvovali čez pol milijona našega naroda, žrtvuemo začasno v ekonomskem smislu še tistih par tisočev Suščanov zato, da nam bo nekega dne padla Reka kot zrelo jabolko v naročje. Pisec sklepa: Dokler smo slabi, bodo nas prezirali, če pa se ojačimo, pa se nam bodo klanjali, tudi če bi bili divjakje.

Češkoslovaško pristanišče v Splitu? »Obzorje« trdi, da bo Češkoslovaška zgradila svoje novo pristanišče v Splitu.

šče v Splitu, ne pa v Trstu. Hkrati bo gradila svobodno železnico iz Bratislave čez avstrijsko ozemlje v Split. Uresničenje tega načrta bi imelo velikanski pomen za celo Srednjo Evropo. »Obzorje« piše, da so postali v Pragi zelo hladni nasproti Rimu, ker se Češkoslovaška vedno bolj oddaljuje od francosko-italijanske smeri in približuje angleški politiki. — Značilna je ta vest, zelo značilna, ker nam kaže, kako se Čehi zanimajo za ono, kar ne more vzduditi zanimanja v najbolj zainteresiranem Beogradu. Vaznost Splita so pač spoznali Čehi, katerim ne bo težko vložiti v naprave ob našem morju več sto milijonov narodnega premoženja, a ni smo spoznali mi!

Narodno gledališče.

Repertoar:

Sobota 4.: »Parizanka«. Ab. A.
Nedelja 5.: Ob 14. in pol »Svetl. ljudska predstava«. — Ob 19. in pol: »Poljska kri«. Izv. abon.
Torek 7.: »Dediči velikega časa«. Ab. C.
Sreda 8.: »Kjer ljubezen tam Bog...« in »Volksin«. Premijera. Ab. B.
Četrtek 9.: »Mam'zelle Nitouche«. Ab. A.
Petek 10.: »Ptičar«. Izven.
Sobota 11.: »A narodov blagor«. Ab. C.

Kultura in umetnost

x Znižanje subvencije našemu gledališču. Iz Beograda smo prejeli vest, da je pri izenačenju budžeta za leto 1922. bila znižana subvencija mariborskega Narodnega gledališča od 1.200.000 K na 800.000 K. Da pomeni to znižanje, že itak prenizke subvencije za naše gledališče najresnejše ogroženje nadaljnjega obstoja, je pač jasno in bi bilo škoda o tem izgubljal vsako besedo. Kaj bi pomenila za obmejni Maribor izguba gledališča, edine od države subvencionirane kulturne ustanove, pa je tudi znano. Radi tega pozivamo vse merodajne faktorje, osobito pa še naše poslance, da se pri sprejemanju proračuna v skupščini zavzamejo najodločnejše za to, da se subvencija za mariborsko gledališče zopet poveča, vsaj na dosedanje višino 1.200.000 kron, če je že ni mogoče dvigniti na prvotno obljubljena 2 milijona. Ob enem pa naj se tudi vprašanje podražavljenja že končno enkrat reši.

x Errata corige. V ocnici »Dedičev velikega časa« v večerajšnji številki so se urinile mnoge kvarljive pomote. Tako bi moralo stati mesto — »z vsiljivo kategorično govorico« — »s katedersko govorico«; mesto — »ki je obljubljala v teoriji« — »kar je...«; mesto — »Temu bi se ne dalo...« — »Tem bi se ne dalo... in mesto — »pa je še tako afektirana« — »pa je že tako afektirana«.

x Glasbeni Matici v Mariboru so v zadnjem času priskočili na pomoč in darovali: Tvrđka Tomaž Götz, ki gre sploh Matici pri vsaki priložnosti kulantno na roko, 2000 K; gospa Lenči Lenhard nabrala o priliki svoje poroke 1600 K; ravnateljstvo in uradništvu Jugoslovanske Union-banke 1540 K; dr. F. Müller, odv. 400 K; dr. Franjo Lipold, odv. 400 K; M. Korber, notar 400 K; dr. Radoslav Pipuš, odv. 1000 K; dr. Fran Hojnik, odv. 100 K; Avgust Kolšek, notar v Marenbergu 40 K; dr. Vladimir Serbec, odv. 100 K; dr. Josip Barle, notar 100 K; dr. Kimovec, odvetnik 400 K; dr. Franc Firbas, notar 280 K; dr. Janko Leskovec, odvetnik v Doljni Lendavi 100 K; Anton Koder, notar v Murški Soboti 100 K; dr. Karel Slokar, odvetnik 1000 K; dr. Karel Koderman, odv. 1000 K; dr. Franc Jurčela, odv. v Ptuj 40 K; Ljubljanska kreditna banka 5000 K; Jugoslovanska Union-banka 5000 K; Jadranska banka 5000 K; Anglo-banka 4000 K. Izrazujoč tem potom vsem navedenim darovalkam in darovalcem najtoplejšo zahvalo, naproša odbor vse sloje občinstva v ožji severni domovini, naj bi ta obče koristni in kulturni zavod podprli s podporami. Glasbena šola vzgojuje v glasbi in petju nad 300 učencev slovanske in nemške narodnosti proti primeroma nizki učnini, ravno in posebno nadarjene učence celo brezplačno in se nahaja v slabem finančnem stanju, ker nima nikake stalne podpore ali subvencije.

GOSPODARICA SVETA.

Avanturističen roman. Spisal: Karl Figdor. Prevel: R. R.

1.

Za ravno, rumeno deželo na vzhodu pada solnce k zatonu, žareča obla. Kakor črna velikanska roka se spušča mrak na samotno ravno, na mogočno reko. Prižigajo se luči, negotovo in trepetajoče brle na obrežjih, metaje svoje žarke na valove reke.

Počasi se preriva parnik »Hongkong« navzgor po veletoku. Pred njim v daljini leži v zamračeni zemlji mravljišče dveh milijonov rumenih, pehajočih in bozečih se delavnih mravelj, z njihovimi temnimi potmi, brezkončnimi hujskarijami, skrivnostimi, orgijami in vtrahovi, s pomanjkanjem...

Kanton...

Bogvedi kateri demon je stresel to kopo ljudi na kos ravne zemlje, ki je rumena, brez drevja in brez veselja. Petina dveh milijonov rumenih ljudi je padla v reko. Zemlja ni zadostovala! Tudi na veletoku leži mesto, s širinsko enemu na obrežju.

Čoln ob čolnu, od najmanjšega do največjega, leži tam. Tisoči in tisoči v množicah, gruclah in kopah se gnetejo plesoč pred sidri, se razgubljajo, se zopet zbirajo, brez miru, polni neugnanih poželjenj, kot posebljeno zlo.

Kužna atmosfera leži nad reko in nad mestom. Strašno izpuhtevanje mrgolečih rumenih polnagih ljudi in njihovega dela polni ulice, ki ne poznajo solnca in ki so vrezane med lesenimi in iz opeke zidanimi hišami, kakor steze groze in strahote.

Navzgor po reki se vali široki trebuh »Hongkong«. Njegova lopatasta kolesa bičajo vodo. Vedno bolj se skrajšuje pot, in že skoči kapetan, suh, zagorel Francoz, oblečen v belo platneno obleko, na poveljaški most, med tem ko je ravno hitro odločil pahljačo, katero je moral pokazati brezpogojno nekemu gospodu iz prve kajite ter mu že vdruživ razložiti njeno skrivnost, kateri se je sam že stokrat prisrčno nasmejal.

Voznja postaja težka. Tam gori bližji skozi padajoče meglo milijon drobnih zvezdic. Po veletoku navzdol pleše v vedno gostejših gruclah na stotine skrivnostnih, gibajočih se pestav, velike džunke z velikanskimi strahotami, na ospredju narisanimi očmi z vihrajočimi štirinoglatimi jadrji ter velikimi kljuni v ozadju.

Pred parnikom se stiskajo ladje v gosto mesto. Iz žarčih luči nastaja celo morje. Hiše se dvigajo kakor ena ob drugo bijoče sence; ravne strehe polnijo obrežja. Zamoikel rucpot delo odlagajočega veletrsta prihaja od povsod in zamolklo vrešči sirena »Hongkong« svarilno predse.

»Pridite,« reče Mavda Greagardova doktorju Kien-Lungu; »pogledati moramo vendar, kako izgleda tu zunaj.«

Mladi Kitajec je stopil v Tien-Tsinu skupaj z njo na parnik. Mavda ima pametnega mladega moža rada ter ne zavrača njegove nikoli utrujene uslužnosti.

Počasi gresta proti sredini parnika. Med potjo prime njena ozka, mala roka roko Kitajca.

»Ali vas smem prositi za nekaj velikega, zelo velikega?« reče doktor polglasno, kakor da bi se bal svojih lastnih besed. »Nimam pravice staviti vam vprašanja, Mavda Greagardova, to vem, toda jaz poznam Kitajsko. Moja domovina je. Bojim se za vas! Kam greste? Kaj nameravate tu?«

»Bodite brez skrbi, doktor,« reče Mavda in v njenem glasu je nekaj nezavedno materinskega, »na mojem prihodu sem kaj ni prav nič skrivnostnega. Kaj je bolj enostavnega kakor to, da se pelje ženska enkrat tudi na Kitajsko, kakor kamorkoli drugam, ker si mora služiti denar sama in si je ravno tu našla primerno namestitev, ki ji obljublja lepe dohodke?« Mavda mu stisne roko. »Ali ste sedaj zadovoljni?«

Obraz doktorja Kien-Lunga je nepremičen.

»Res nimam pravice vprašati vas, ne vzemite mi za zlo, prosim, če sem to storil. Male prošnje, gospodična Greagardova pa mi ne smete odbiti. Če boste kdaj potrebovala dober svet, dober svet moža, ki je tu doma, potem prosim vas, pokličite me!« Njegov glas se spremeni skoraj v šepetanje, ki je tako toplo in polno sočutne bojazni, da se Mavda nehoti prestraši ter ga začudeno pogleda. »Na to bom čakal, bom vedno čakal, kakor dolgo bo treba, ker bojim se, da me boste potrebovali.«

Se predno mu more Mavda odgovoriti, doktorja že ni več. Le v roki čuti njegovo vizitko ter jo dvigne. Pri medli luči jo skuša prečitati, toda kitajski znaki plešejo pred njenimi očmi, zato jo vtično v torbico, še vedno majaje z glavo, kakor nad nečem, za kar je človek hvaležen, čeprav sam ne ve zakaj.

Iz veletoka se dvigne otok, Samin, kolonija Evropejcev. »Hongkong« pluje vedno počasneje, pristaja.

Na pomolu stoji med drugimi ljudmi, ki čakajo na prihod potnikov, star Kitajec. Oblečen je v dragoceno svilnato obleko. V njegovem suhem rumenem obrazu žari par bistrih očmi, ki iščejo nekoga na ladji. Nenadoma zapazi na mostu med prihajajočimi Mavdo, ter se ji približuje z drobnimi koraki. Mavda stopi na kopno, obstane za trenutek, kakor da ne ve, kaj bi, se ogleda naokrog, a že stoji pred njo starec ter se ji globoko prikloni. V tresočih roki drži kos papirja, nekako pismo. Starec jo ogovori v neki čudni mešanici angleščine in kitajščine, ki je občasni jezik povsod tu na vzhodu, ter ji pokaže pismo. Mavda pogleda najprej starca, potem papir; njeno lastno pismo, katerega je pisala v Kanton.

To je torej tisti mož, katerega otroke naj vzgaja. Spreleti jo čuden občutek. Drugače si je predstavljala njegov obraz. Nekaj prečedečega je v njegovih očeh, ne ugajajo ji. Nezaupno se ozre naokrog, toda vsi ljudje, ki se nahajajo tu v tem vrvežu so zaposleni sami s seboj. Dr. Kien-Lunga — skoro bi ga hotela že sedaj poklicati — ni nikjer. Končno pa se le odjunači.

»Dežela in ljudje so tu drugačni,« si misli. Molče prikloni Kitajcu in vse se izvrši potem kakor v snu.

Par polnagih kuljev prevzame na migljaj starca njeno prtljago, starec sam pa ji med neprestanim priklanjanjem pokaže pot v bližini čaka šampan, starec ji pomaga vanj. Kulija s prtljago skočita s tajnim lajajočim govorjenjem za njo v čoln. Šampan odpluje. Zgoraj na visokem sprednjem rilcu se upira v modro haljo oblečena ženska težko sopeč ob veslo.

Otok Evropejcev z njegovimi lučmi in belimi ljudmi, zadnjim odsevom bele domovine, izgine zadaj v noči. Šampan pleše po valovih. Lesketajoč se zgriinjajo valovi. Vodna pot se zožuje, vedno bolj gosto se stiska plavajoče mesto. Gugajoče se svetilnice zažav pisanih barvah in zopet izginejo. Iz čolnov na levi in desni plapolajo odprti ognji. Dišave kuhanih jedi neznanih imen napolnjujejo zrak. Večina čolnov je zagrnjenih: čuden svet, ki zakriva pred tujimi očmi svojo skrivnost, ki zre le z lastnimi očmi opazuje ven v okolico.

Tu spredaj stoji cela ulica velikih zibajočih se čolnov. Kakor hiše izgledajo, zgrajeni iz črčnega jesa, zaprti, prerežani le z malimi četverooglatimi okni, za katerimi šušti neznan življenje; na vsakem so le ena sama vrata, do katerih vodijo iz vode višee stopnice. Kakor je Mavda junška, vendar ji stisne srce bolesten strah. Kakšen svet je to, v katerega jo peljejo? Stanuje tu milijonar?

Vsa kri je izginila iz njenega obraza. Obrne se na svojem sedežu in gleda nazaj. Nobene hiše belih, nobenega človeka njenega plemena ni daleč, daleč okrog. Povsod je noč, zamolklo, bobneč veletok in v teh črnih velikanskih čolnih skrivnostni polno mrmrajoče življenje, zaprto pred zunanjim svetom.

Nekoč, predno je odpotovala iz Evrope, je čitala o Kantonu. »To je kot greha, to morajo biti oni zloglasni... cvetlični čolniki« šepete.

Toda še vedno upa, da bo peljala pot dalje, mimo tega oddelka. Ali... srce ji zastane... šampan se polagoma ustavlja. Skozi zrak zabrne živig. V velikem čolnu pred njim se odpro vrata, rumena glava se stegne na dolgem vratu ven, mežikajoč z iščočimi očmi.

»Kam me peljete!« krikuje Mavda polna groze, v materinem jeziku.

Toda nihče v šampanu ji ne odgovori. Krog nje zadoni samo vražje krohotanje... Samo suh, mizel, neusmiljen migljaj rumene Kitajčeve roke, je odgovor na njeno vprašanje. Ta migljaj kaže navzgor, na vrata, ki stoje odprta prežeče in čakajoče.

Na žrtev.

Mavda krikuje trepetajoča po vsem telesu. Njen krik odmeva v plavajočem mestu in zamra. Nihče ji ne odgovori. Veletok je slišal že nešteto takih krikov, slišale so jih črne, neme hiše. Le tuintam se odpro v bližnjih čolnih na skrivaj molčeča vrata in v črno noč se ozre skozi nje radoveden rumen, od greha razjeden obraz.

Tu se zgrudi Mavda na sedež in na njenih ustnih zamre krik v medli nezvesti.

2.

Ladijski zdravnik »Hongkong« star Francoz, ki je bil ravnar prestavljen na linijo Hongkong-Kanton, je zadržal dr. Kien-Lunga še v zadnjem momentu na krovu. Bil je eden izmed mnogih ponesrečencev, katere je vrgla usoda na daljno obrežje vzhoda. Opiji in dekleta, to je bila os, okoli katere so se sukale vse njegove misli, zato je bilo samoobsebi umevno, da je hotel izvedeti od dr. Kien-Lunga v prvi vrsti podatke o kantonskih dekletih in o opiju. Z vedno potrpečljivo vpludnostjo in prijaznim nasmehom ga je poslušal Kien-Lung, kljub temu, da bi se ga bil najraje rešil ter mu pojasnjeval:

»Bil sem več let v Evropi... res, ne morem vam dati nikakih podatkov.«

Končno se ga je vendar rešil. Pustil je svojo prtljago tam, kjer je bila ter skočil na obrežje. Toda o belih ženi ni bilo več sledu. Večina pasažirjev se je že davno razgubila, oni pa, ki so ostali, so imeli dovolj dela sami s seboj in s svojimi znanci. Nihče ni vedel ničesar o njej, tuji kuliji ne, ki so se med neprestanimi posvkom trgal za kovcega n zaboje potnikov. Le eden se mu je zarežal predrzno v obraz ter urno zbežal, mrmrajoč nekaj med zobe, od česar je Kien-Lung razumel samo eno besedo — šampan.

Težka spintja se je vzbudila v Kien-Lungu, toda zamoril jo je z upanjem; pozneje, pozneje. Klicala ga je ena sama dolžnost, ki je bila pred vsemi drugimi — pohiteti k staremu očetu, ki čaka doma nanj. Že v »Hongkongu« je prejel pismo, v katerem mu Kao, njegova mala sestra sporoča, naj se potruži, da čim prej dospje domov, kajti nad rodno hišo se zbirajo temni oblaki.

Kien-Lung je skočil v najbližjo nosilnico ter obljubil vsakemu nosaču posebej cel srebrn tacl, če bodo tekli, kakor niso še nikoli.

Nosači hite z največjo brzino. Dva bakljača tečeta pred nosilnico ter razganjata množico ljudi, ki prihajajo nasproti v gostih gruclah, takoj ko dospojo nekaj deset metrov od obrežja. Gugajoče se preriva nosilnica ob divjem kričanju množice in medli luči bakelj in ob sopečih nosačih, katerim teče znoj v celih curkih po nagih hrbtih. Ljudje se umikajo pred palankinom, ki zavzema skoro celo širino ozkih ulic, v stranske prehode. Vedno ožje so ulice, tako ozke, da se komaj tuintam zasveti skozi stikajoče se strehe drobnih zvezdic. V temi se odražajo le čudno vzbočene strehe, fantastične oblike izvešenih napisov, zastav in simbolov.

Vedno naprej drve nosači, se guga nosilnica, odmevajo klci tekačev, se utrinjajo iskre bakelj ugašajo v neprodorni temini. Ob vogalih se nosilnica včasih zaziblje, kakor da bi hotela odleteti v steno, pa se zopet uravnava in drvi dalje skozi nove, ravno tako ozke ulice, katere napolnjuje smradljiv, dušev zduh. Kien-Lung se le s težavo brani razburjenja, da vstopi v očetovo hišo tako dostojno, kakor se spodobi.

Kaj se je zgodilo? Kakšna nesreča preti domačiji? Še poslednji sunek in nosilnica obstane. Trkanje, kričeče klicanje nosačev preko zaprtih vrat v hišo.

Kien-Lung izstopi iz nosilnice, stisne zobe, ter zresni obraz. Končno se začujejo v hiši koraki, zarožlja veriga, zaskripljejo vrata v tečajih. Skozi ozko odprtino pogledajo zaspane, prestrašene oči.

»Sen-Ki«, zakliče Kien-Lung, »jaz sem, se vracam domov!«

Vrata se odpro nastezaj. Med dvermi se prikaže zibajoča se, v modro platneno obleko oblečena suha in ostarela postava starega, zvestega služabnika.

»Mladi gospod« se začudi. »Kako prav je, da si prišel!«

Kien-Lung ga potrepelje po rami ter odhiti v hišo. Sen-Ki ga je zibal kot majhno dete na svojih kolenuh, izdeloval mu je zmaže ter izrezoval vse mogoče figure. Sen-Ki je kakor član družine. Bil je vedno pri tej hiši in bo — kdo ve, koliko je star — ostal do smrti. Ko teče za svojim mladim gospodom, se zdli, kakor da ropočejo njegovi suhi ndi; vihrajo mu široke hlače, vihra mu bluzna, ker teči zna kljub vsej starosti še vedno, kakor mladenič. On ve, zakaj teče. Končno vendarle dohiti Kien-Lunga.

»Kje je častiljivi?« vsklikne Kien-Lung.

Toda že je pri njem Sen-Ki ter mu z naglo gesto položi roko na usta.

»Ne kričite, mladi gospod! Poslušajte poprej.«

Potem mu pripoveduje v veži pred sobami s hitrimi besedami...

Kien-Lung stisne zobe, toda vkljub vsemu ne more ohraniti mirnega obraza.

Sen-Ki mu pripoveduje:

»Poznate Fohija, mladi gospod, kralja beračev vsega Kantona? Moža, ki je mogočnejši, kakor sam mogočni podkralj!... Pri zadnji svetilnični svečanosti, v noči, ko smejo na čisto tudi ženske, ko svetijo velikanske svetilnice, je videl Kao. Ah, da bi ne bila s svojimi prijateljicami šla tja! Ze naslednje jutro je stal Fohijev odposlanec pred častiljivim gospodom Ni.«

»Dalje, dalje, Sen-Ki!« sili Kien-Lung, tresoč se po vsem telesu.

»Moj gospod Fohi, kralj beračev prosi za hčerko vaše častiljivosti,« je rekel odposlanec »ah ti veš pač sam, mladi gospod, kaj je častiti odgovoril posredovalcu. Naša Kao, naša duhteča mala cvetka — in kralj beračev!... In to, ko vendar vem...«

Kien-Lung ne sliši, ne posluša nobene besede več. Obupan zdrvi dalje, sluteč, kaj mora slediti temu, kaj se je žal, že zdavnaj zgodilo. Pred njim se odpro vrata, med dvermi stoji njegova sestra Kao, nežno dekle z obrazom podobnim medli slonovini, z razpuščenimi črnimi lasmi, z lepimi poševnimi očmi, odprtimi široko od strahu nad nenadnim vznemirjenjem sredi noči. Oblečena je v tanko svilo, katero stiska k sebi z drobnima rokama, s prsti okrašenimi s špičastovzbočenimi rožnatimi nohti.

Rabel vzklik, kakor vzklik ptice. Toda že zagleda Kien-Lunga, ki razprostre roke in jo objame, tresoč se in ihtoč od veselja in skrbi. Sedaj spozna Kien-Lung vso žalostno usodo. Fohi je, ko je bil odbit, prisegel osvečo celi Nijevi družini. Ze naslednji dan je spravil na noge vso svojo armado raztrgancev, pohabljenecv, postopačev in lumpov. Ko je častiti — gospod Ni — naslednjega jutra prišel v svojo trgovino, je ležala pred njegovimi vrati cela truma beračev. Izdali se niso niti z najmanjšim znakom. Izgledajo je, kakor samoobsebi razumljivo, da beračijo in tožijo. Ze prvi, ki so prišli mimo, so se izgrajali nad trdosrčnostjo gospoda Nija, ki noče dati beraču niti drobtine od svoje bogate mize, čeprav je bil zmetal med nje že cele zaloge živil, ne da bi to kaj zaleglo. Solnce še ni bilo visoko, ko je stalo okoli razcapancev že vse polno sosedov in tujcev, ki so pomagali zabavljati čez trdosrčneža ter mu metali v obraz vse mogoče psovke.

»Kdo bi si bil to mislil o Niju! Tu se vidi zopet, da so ravno najbogatejši, najslabši. Sramaj se, stari sivi Ni!«

Šli so dalje in Ni je izgubil z njimi par prejšnjih prijateljev. Ostali pa so berači. Bili so pred trgovino še pozno popoldan, ne da bi bil ves dan vstopil le eden od njegovih prejšnjih množestevilnih kupcev.

Gospod Ni je mislil na samomor, ker čutil je, da se bliža njemu in njegovi družini neizogiben polom. Kako naj stopi stari mož pred sina, ki se vrača iz daljnega zapada nazaj v domačo hišo? Kako naj izkaže sin očetu ono spoštovanje, katerega predpisujejo morala, zakon in običaj, ko izve, da je uničena trgovina in razbita sreča...? Ali bo verjel očetu, ko mu bo sto in sto jezikov pripovedovalo o zakrknjenosti in grešni skoposti očeta Nija...? Toda kljub vsemu je poskušal še enkrat, stopil je med vrata svoje trgovine ter skušal prepviti kričanje beračev.

»Ali še nimate dovolj, hijene! Ali še niste siti moje imovine, volkov!«

Zares, ni se mogel vzdržati, prišel je zabavljati čeprav je spoznal takoj, da mu bo to še več škodovalo, kakor pa koristilo.

»Ali se ne sramujete takega postopanja z mrtvoj, ki sem vam vedno stal na uslugo in vedno delil svoj zaslužek z vami?! Kako boste dajali odgovor sencam vaših pokojnih, ako uničite nedolžnega! Psi... vragovi... zmaj!«

Dvignil je roke v obupni jezi ter udaril proti svojim mučiteljem. Toda, edin odgovor, ki ga je dobil, je bilo vzdihovanje, stokanje in beračenje, ki mu je v nenavadni pristnosti samemu trgalo srce. Prijel se je za glavo in kričal:

»Ali sem znorel? Je to-le komedija, ki ima edini namen, uničiti me, ali je resnica? Ali nimate še dovolj kljub temu, da sem vam že samo danes zmetal stotine taclov!«

(Dalje prihodnjič.)

Sokolstvo.

o Članstvu Sok. društva v Mariboru. Povsod, v vsakem gospodarstvu, v vsakem knjigovodstvu so ob in po Novem letu večji izdatki nego sicer. Tako tudi pri nas: naročnina na razne liste, dotacija knjižnici za nabavo novih knjig itd. Vrh tega je treba v najkrajšem času poslati Savezu prispevke za zletni garancijski fond. Bratje in sestre, storite čimprej napram društveni blagajni svojo dolžnost! — Odbor.

o Plesna zabava Sok. društva v Mariboru obeta tudi letos postati lepa in prijetna. Društveni veselični odsek dela velikopotezne priprave, vendar ne izda še ničesar, da bo presenečenje in iznenadenje svojčas tem večje in prijetnejše. Rezervirajte si tedaj večer 25. februarja (predvečer pred pustno nedeljo) za Sokola!

o Jezdni odsek Sokola v Mariboru ima v četrtek, dne 9. t. m. ob 20. uri zvečer v restavraciji Narodnega doma svoj redni letni občni zbor, h kateremu se vsi člani bratsko vabijo. — Načelstvo.

Partija št. 33.

Dne 28. nov 1921 je Aliskin v Beraner Schachverein v. 1876* igral ob enem sledeči partiji, vsako proti 4 posvetujočim se nasprotnikom.

Sicilijanska obramba.

Beli: Wegemund, Brenner, Friedrich in Deissner. Crni: Aljehin

1. e2-e4	c7-c5
2. Sg1-f3	e7-e6
3. d2-d4	c5xd4
4. Sf3xd4	Sg8-f6
5. Lf1-d3	Sb8-c6
6. Lc1-e3	d7-d5
7. Sb1-d2	e6-e5
8. Sd4-f3	h7-h6
9. c2-c3	Lf8-e7
10. 0-0	0-0
11. Dd1-e2	Lc8-e6
12. Tf1-d1	Dd8-c7
13. e4xd5	Sf6xd4
14. Sd2-e4	Sc6-a5
15. Le3-d2	Ta8-e8
16. Se4-g3	Le7-d6
17. Sg3-f5	

(To prenapljeno potezo črni takoj izrablja. Pravilno je bilo 17. Sf3-h4 ter Sh4-f5).

18. Ld3xf5	Le6xf5
19. Sf3-d4	e5-e4!
20. Kg1-h1	Ld6xh2+
21. c3-c4	Lh2-f4

(S tem začne kombinacija vprašljive vrednosti.)

22. Ta1-c1	Sa5xc4
23. b2-b3	b7-b5
	e4-e3!

(Aljehin je v svojem elementu in dokonča partijo energično)

24. f2xe3	Sd5xe3
25. Ld2xe4	Lf4xe3
26. Sd4xb5	Dc7-g3
27. De2xc4	

(Tudi na 27. Tc1xc4 sledi Le4-f4)

28. Kh1-g1	Le3-f4
29. Sb5-d6	Te8-e5
30. Lf5-h3	g7-g6
31. Kg1-h1	Lf4-e3+
	Te5-h5

(Beli se uda.)

Partija št. 34.

Dunajska partija.

Beli: Aljehin Crni: Berggrün

Kolbe, Rotenstein in Wagner.	
1. e2-e4	e7-e5
2. Sb1-c3	Sg8-f6
3. f2-f4	d7-d5
4. f4xe5	Sf6xe4
5. Sg1-f3	Lc8-g4
6. Dd1-e2	

(Beli prezre ali podcenjuje močni odgovor. Naravno nadaljevanje je 6. Lf1-e2.)

7. h2-h4	Se4-g5

(Slabo je 7. Db5+ radi c6, 8. Dxb7 Sxf3+ 9. gxf3 Lxf3).

Sg5xf3+	

8. g2xf3	Lg4-e6
9. d2-d4	
(9. Db5+ Sd7 je za črnega ugodno.)	

10. Lc1-e3	Sb8-c6
11. De2-f2	Lf8-e7
12. 0-0-0	Dd8-d7
13. Lf1-b5	0-0-0
14. Lb5-a4	a7-a6
15. a2-a3	Kc8-b8
16. b2-b4	Kb8-a8
17. La4-b3	b7-b5
	Td8-b8

(Crni že napada in grozi a6-a5)

18. f3-f4	g7-g6
19. Df2-g2	

(Na Kd2 sledi Sxb4! 20. axb4 Lxb4 in beli S je zgubljen)

20. f4-f5	Th8-d8

(Tudi ta žrtev kmeta ne pomaga.)

21. Sc3-e2	g6xf5
22. Dg2-f3	Td8-g8
23. Se2-f4	Tg8-g4
24. Le3-f2	Tb8-d8
25. c2-c3	Sc6-a7
26. Td1-g1	Sa7-c8
27. Sf4xe6	Sc8-b6
28. Lb3-c2	Dd7xe6!
	Tg4-e4!

(Lepo in močno igrano. Bela pozicija je vedno bolj nevzdržljiva.)

29. Df3-h5	Le7-f8
30. Lc2xe4	

(Na 30. Dxb7 sledi Lh6+ in 31. Sc4)

31. d4-d5	d5xe4
32. Kc1-b1	Lf8-h6+
33. Dh5-d1	De6xd5
34. Lf2 d4	Lh6-d2
35. Th1-h2	e4-e3
36. Dd1-b3	Sb6-c4
37. Kb1-a2	Dd5-e4+
38. Ld4-f2	e3-e2
39. Db3-b1	Td8-d3
	Ld2xc3

Beli se uda.

(Obe partiji po „N. Fr. Presse“).

Match Maribor Zagreb. Pogajanja med mariborskim in zagrebškim šah. klubom so privedle do sporazuma v sledečih točkah: 1. Match se vrši dne 25. in 26. marca (praznik in nedelja) v Mariboru. 2. Vsak klub postavi po 6 kombantantov, ki se razvrstijo po jakosti tako, da igra najmočnejši Mariborčan z zagrebškim prvakom, po jakosti druga igrata med seboj itd. 3. Igra se 2 do 3 kola. 4. Stroške prireditve trpi mariborski klub.

Match Ljubljana-Maribor za klubovski championat Slovenije se vrši meseca aprila v Celju.

Debicky-Memorial turnir v podružnici šahovskega kluba v kavarni „Central“. Pričetek turnirja v torek dne 7. februarja ob 19. uri. Dosedaj so se za turnir prijavi sledeči člani gg.: Druškovič Franjo, Doležal Alojzij, Baršič Julij, Gruder Ignac, Jezovšek Vladimir, Kuster Ivan, Malenšek Jože, Osenjak Franjo, dr. Stamol Franjo, Sesler Mavro, Sesler Edvard, Sproc Anton, poročnik, Sarenbek Ivan, kapetan, Wergles Maks in Zelenka Ernst. Prijave sprejema do ponedeljka dne 6. februarja do 14. ure vodi turnirja g. Doležal. Turnirske partije se bodo igrale redno vsak dan od 7. do 9. ure zvečer. Gg. člani se naprošajo, da se udeležijo turnirja redno vsaj dvakrat na teden. Konec turnirja z imeni zmagovalcev se bode objavilo v časopisu.

Poslano.*

Mariborski internist me po kratki pavzi znova napada na vseh koncih in krajih. Izjavljam, da se za njegove zmedenosti več ne zmenim, ker ima navado, da o meni mnogo govori, kadarkoli ga pa primem, taji in pobegne. V Mariboru, 4. februarja 1922.

Primarij dr. Mirko Černič.

* Za „Poslano“ prevzame uredništvo le v toliko odgovornost, v kolikor to določa zakon.

Glavni urednik: Radivoj Reljar. Odgovorni urednik: Rudolf Ozina.

Krumpir

kupuje in repu kojagod tovarna stanica. Ponudbe so oznakom ce-ne molim. Kiselo zelje prodaje u novim sudama od 25:50 i 100 kg. Kupujemo takaj jabuke i crv. luk. H. Novak, Zagreb, Maksimirska c 64. Telefon 20-60. 175 3--1

Jos. Martinc

Maribor 623
Galanterijska vojetrgovina

Ljudska knjižnica

Narodni dom, I. nadstr.
posluje ob nedeljah od 1/2 10. — 1/2 11. ure
in ob četrtkih od 1/2 10. — 1/2 20. ure

Leseno pohištvo
Železno pohištvo
Tapetn. pohištvo
Pisarn. pohištvo
Posteljna oprava
Preproge
Zavesa
Blago zapohištvo
Posteljno perje
izvanredno nizke cene
v zalogi pohištva

Karol Preis

Maribor
Gospodsk. ulica št. 20
Pirohanova bina.

Svoboden ogled
Geniki brezplačno!

ANTON CERIN

tapetnik in dekorater, Ob bregu št. 4
se priporoča slavnemu občinstvu za izdelavo vseh v njegovo stroko spadajočih delov po najnižji ceni. 111

Zmožen knjigovodja

veščak tudi v bilanci in spreten korespondent, oba slovenščine in nemščine popolnoma vešča, se sprejmeta v večjem podjetju takoj ali najdalje 1. marca t. l. Oferti se naj pošljejo pod imenom „FABRIK“ upravnistvu „Tabora“. 171

Pozor!

Pozor!

Izidor Steiner

z Broda na Savi.

Samo v ponedeljek, dne 6. februarja v hotelu „Union“. Kupuje vsako množino rabljenih in nerabljenih pisemskih znamk vsake izdaje, posebno pa stare klasične znamke, počenši od leta 1851 naprej. Naj nikdo ne zamudi lepe prilike. Izidor Steiner, hotel Union.

Iščemo

za posekati smrekove, jelove ali borove gozdove pri Dravi. — Ponudbe se prosijo na 44 8-7
Pavel Kiss & Komp., Sombor, Bačka.

PRVA JUGOSLOVANSKA TOVARNA ZA
GUMBE IN KOVINSKE PREDMETE
D. Z. O. Z. SLOVENSKA BISTRICA

Proizvodi: gumbi iz ročevine in umetnega roga, (znamka „Galalith“), ustniki zasmođne, svaľčica, pipe in čibuke, gumbi iz blazrovine (Perlmutter) za perile. Držaji za palice in deľniko iz naravnega roga. Telefon št. 5. Bančni konto: Obrtna banka, Ljubljana. Poštni ček. račun št. 7126. 523

Tvornica kola i industrija drvene robe d. d.

Tovarna v Mariboru

izdeluje

VOZOVE,

poljedeljske v lahkem in težkem izdelovanju,

POEDINE DELE KOL,

kakor kolesa, lestve i. t. d.,

TALIGE,

ukovane in neukovane,

ROČNE VOZICKE,

vse izdelano s stroji v serijah, vsaka količina in v najkrajšem dobavnem roku.

Dopisi: TVORKOLA — MARIBOR

Poštni predal 27.

85

Gostilna „Pri lipi“, Radvanje.

V nedeljo, dne 5. februarja 1922

domača plesna zabava.

Svira jako priljubljena godba. — Začetek ob 18. uri. — Vstopnina 3 Din.

Za izborna jedila in pijače skrbita

171

A. in J. Anderle.

Velika pojedina klobas in koncert

se vrši v nedeljo, dne 5. febr. in vsako prihodnjo nedeljo v gostilni „BALKAN“ v Linhartovi ulici št. 13. — Domače kolone in jedila. Najboljša vina. Vstopnina prosta! — Za obilen obisk se priporoča gostilničarka „BALKANA“.

164

Banka v Mariboru išče perfektno slovensko-nemško

korespondentinjo

z bančno ali trgovsko prakso. Reflektira se le na samostojno moč, ki obvlada strojepisje in stenografijo. Obširne ponudbe pod „Velebanka“ na upravnishvo „Tabora“. 173

Sprejme se knjigovodja

starejša, resna moč, za podjetje v Mariboru. Pogoji zelo povoljni. Le resni reflektanti, kateri bi zamogli čim prej vstopiti, naj pošljejo ponudbo, ako mogoče s sliko, na poštni predal št. 18, Celje. 158 3-2

NAZNANILO!

Svojim cenjenim odjemalcem naznanjava, da sva prodala svojo

trgovino s špicerijskim blagom
Gosposka ulica št. 40.

Zahvaljujemo se za blagohotno naklonjenost in se priporočava z odličnim spoštovanjem

166

Preac & Soštarič.

Strojne tovarne in livarne d. d.

za obdelovanje
vanje lesa
Zvonovi

Armature in sesalke
Transmisije
Turbine

Mala oznanila.

Dve Slovenke, trgov. izobražene, znanje strojepisja, želita primerno službo. Naslov pove upravnishvo. 168

Tik koroškega kolodvora je velik **stavbeni prostor**, primeren za zgradbo tovarne, na prodaj. Vprašati: Obrežna cesta št. 9. 160 2-2

Steklenice vinske in buteljke kupuje vsako tudi najmanjšo množino Gjuro Valjak, Grajska klet, Maribor. 162 7-1

Enonadstropna hiša, 6 minut od Glavnega trga oddaljena, se prodaja. Naslov se izve v upravi „Tabora“. 163

Prodaja se **divan in dva zmetna posteljna vložka**. Vprašati Slomškov trg 13. 178

Mlad črn psiček se prodaja. Poštna krojačnica, poštno poslopje, II. nadst. 167

Brivnica Frana Novaka na Aleksandrovi cesti št. 22 se priporoča. 3

Žepne ure, precizijske in stenske popravila najsolidnejše tvrdka R. Bizjak, Maribor, Gosposka ulica 16. 64

Tekača-slugo

starega 15—17 let, sprejme „ORIENT“ d. d., Maribor, Meljska cesta 12. 174 2-1

Lepi figurantni konji

se prodajo. Kobila, visoka 16 pesti, 13 let stara, konj visok 16 pesti, 14 let star. Vpraša se v blagajni okrajnega glavarstva. 176

Velika zaloga pohištva!

Če se hočeš poročiti in pohištvo si kupiti, lek Zelenkinajpoprej v Solsko ulico pogledaj! Tamkaj spalnice ne stete, od najboljših kvalitete tam so klubske garniture znane preko Drave, Mure, tamkaj so jedilne sobe, tam preproge in podobe in še vse, kar kdo želi, 1804 pri Zelenku se dobi.

Ernest Zelenka
tapetar in sodno zapri-seženi strokovnjak
Maribor, Solska n. 5

S poštlim srcem javljamo vsem znancem tužno vest, da je Vsemočni poklical našo preljubo in nepoabljeno mater

Jožefo Kure

zasebnico

po kratkem hudem trpljenju in prevideno s tolažili sv. vere, v 74 letu njene starosti, v petek ob 22. uri v boljšo bodočnost.

Pogreb blage pokojne bo v ponedeljek 6. t. m. ob 9. uri iz hiše žalosti v Selnico ob Dravi. 160

Josipina Ilgo roj. Kure, Anton, Alojzija, otroci; Alojz Ilgo.

Naznanilo!

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel

trgovino v Gosposki ulici št. 40

prej REICHER.

Potrudi se bom, da postrežem svoje cenjene odjemalce s svežim blagom: moko, zdrobom, rižem, kavo, čajem, rumom, sladkorjem, dišavami, krompirjem in z drugimi deželnimi pridelki, kakor tudi delikatesami iz tovarne bratov Tavčar, žganje, pivo in vinotočjem preko ulice. — — — 165 2-1

A. ZENTNER

trgovina z mešanim blagom

„Pri velikem zvonu“

MARIBOR, Gosposka ul. 40.

„KRISTAL“

družba z o. z.

tovarna ogledal in brušenega stekla

Maribor, Vrbanova ulica št. 1

Brzjavi: Kristal Maribor. Telefon št. 123

Nova, moderno urejena trgovina izdeluje zrcala raznih oblik in velikosti, od najpreprostejših do najfinjših, ima na izbiro kristalno steklo (brušeno) v poljubnih vzorcih, za opremo pohištva, za napise trdk, in varnostno steklo za vrata. Prevzema izdelavo vlaganja in brušenja stekla po različnih vzorcih v medenino, za vrata itd. Poskodbavna zrcala se prevzamejo v popravilo. — Točna postrežba — zmerno cene. 144 4-3

Agitirajte povsod za naš list!

„Tabor“ stane mesečno le 5 dinarjev.

BETON-ŽELEZOBETON-VODNE ZGRADBE.

ELEKTARNE

Jnž. Laurenčič & Co STAVBENO PODJETJE

IZRABA LOKALNIH SIL

ŽAGE-MLINI-JEZOVI-HIŠE-VILE-INDUSTRIJNE STAVBE-MOSTOVI

PRORAČUNI-MAČRTI IN OBISK INŽENIRJA BREZPLAČNO.

Zaloga čevljev

lastnega izdelka

Dragotin Roglič, Koroška cesta 19, Maribor

komisijska zaloga pri Betki Lešnik, Gosposka ulica 14.